

Priručnik

Modul 3

GRAD ZA SVE

CITIES FOR THE FUTURE

**TUDEC – Through Upcycling
to the Design of Eco Cities**

INDEX

3.1 Širom grada	3
3.2 Zajednički lov na blago	5
3.3 Ispričaj mi priču	7
3.4 Mreža prijateljstva	9
3.5 Dani ljubaznih pisama	11
3.6 Zagonetna trka	13
3.7 Uhvati drvo	14
3.8 Moj grad	16
3.9 Hajde da otkrijemo grad	18
3.10 Incluzija i kretanje	20
3.11 Kretanje kroz grad	22
3.12 Priča o mom imenu	25
3.13 Lični heroj	26
3.14 Napravite korak napred	28
3.15 Igranje sa slikama	31
3.16 Zoološki vrt	33
3.17 Raznobojni svet	34
3.18 Moj grad	35
3.19 Idealni grad	36
3.20 Umetnička galerija na otvorenom	37
3.21 Škola koju bih voleo	39
3.22 Grad koji bih voleo	40
3.23 Kreativni graditelji zajednice: dizajniranje naših idealnih javnih prostora	41
3.24 Urbana priroda: istraživanje i radionica kreiranja prostora	43
3.25 Virtuelna radionica za istraživanje urbane prirode i za kreiranje prostora	45
3.26 Kreiraj svoj grad	47

TUDEC Website

<http://www.citiesforthefuture.eu/>

Project n° 2022-1-IT02-KA220-SCH-000087127

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

3.1 Širom grada

1. **Vrsta aktivnosti:** Unutar i izvan učionice
2. **Tema:** Povezivanje sa zajednicom
3. **Ciljevi predmeta:**
 - Eksternalizacija kolektivnog osećaja pripadnosti
 - Deljenje zajedničkih kulturnih karakteristika
 - Deljenje društvenih vrednosti sa drugima
 - Otkrivanje identiteta
4. **Ciljna grupa:**
Učenici od 6-10 godina
5. **Neophodni materijali**
Veliki komad običnog papira, šareni markeri ili bojice
6. **Trajanje:** 4/5 sati (ako je potrebno podeliti na dva dana)
7. **Glavne aktivnosti:**

Uvod

Ova aktivnost ima za cilj da omogući deci da otkriju značenje zajednice, njihov osećaj pripadnosti gradu u kojem žive. Deca mogu da razumeju i interiorizuju karakteristike svoje zajednice i nauče zajedničke vrednosti.

Pre početka aktivnosti, edukator objašnjava da definicija i značenje zajednice odjekuju na različite načine različitim ljudima. Mnogi mogu definisati zajednicu kao fizičke granice grada ili poštanskog broja, ali bez obzira da li živite u urbanom, ruralnom ili prigradskom području, zajednica znači mnogo više od blizine drugima ili linija na mapi. Njegovo značenje često uključuje kolektivni osećaj pripadnosti u oblasti koja deli zajedničke kulturne karakteristike, društvene vrednosti, identitet, zajedništvo sa drugima i resurse koji podržavaju potrebe njegovih stanovnika.

Implementacija

Nacrtajte kvadrate, trouglove i vijugave linije. Vaspitač može podeliti decu u grupe (u zavisnosti od broja); 4, 5 dece u svakoj grupi. Okuplja svaku grupu oko stola sa velikim komadom običnog papira, šarenim markerima ili bojicama i kreativnim duhovima. Deca crtaju jedan kvadrat (možete dobiti fancier i dodati trougao krov ako želite) koji predstavlja lokaciju koja odjekuje sa njima i njihovom porodicom ili prijateljima kao sastavni deo njihove zajednice (možda je to vatrogasna stanica, biblioteka, ili omiljena prodavnica sladoleda!).

Deca obojite kvadrat (i trougao) i označite lokaciju.

Vaspitač pita decu zašto im je ta lokacija važna u njihovoj zajednici (bezbednost, učenje, povezanost sa drugima...). Edukator treba da posreduje u diskusiji u grupi i razmotri sve predloge koji dolaze iz svake komponente grupe.

Nastavljajući, deca dodaju još kvadrata i trouglova (kao jednostavne, primitivne zgrade) na papir i identifikuju najmanje 5-10 različitih lokacija kako bi ilustrovali značajna mesta u vašoj zajednici.

Primer kako bi crtež mogao biti

Kao drugi korak, vaspitač planira obilazak mesta (ili neka od njih) koja su deca "rekla" u svojim crtežima. Oni pokreću mogućnosti da se povežu sa drugima tempom koji je ugodan sa vremenom odeljenja.

Oni planiraju posetu jednoj od lokacija koje su deca identifikovala i ilustrovala u svojoj "Mapi zajednice". Edukatori zovu unapred i pitaju o vremenskim intervalima koji bi mogli biti manje gužve da bi imali malo više vremena da istraže i povežu se sa "pomagačima" u zajednici koji tamo rade ili rade. Stavili su malu kvadricu ili zvezdu na ili pored lokacije na "mapi razreda" (ili ukasili malom nalepnicom) kada je razred posetio lokaciju, pružajući dodatni osećaj postignuća i svesti zajednice.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

Nakon što su deca završila aktivnost u učionici, a zatim napolju, tokom obilaska, vraćaju se u školu. Edukator sumira sve obavljene aktivnosti i posećena mesta. Oni počinju da pitaju i uključuju decu u konačnom izveštavanju o rezultatima.

Neki primeri pitanja:

- Šta vam se najviše dopalo?
- Šta vas je impresioniralo?
- Šta ste videli da je drugačije od onoga što ste zamišljali?
- Nešto se promenilo od poslednjeg puta kada ste bili tamo?

I druga pitanja koja mogu doći na pamet edukatorima nakon turneje.

Povezivanje sa drugima u vašoj zajednici gradi osećaj pripadnosti i povezanosti koji je važan za zdrav socijalno-emocionalni rast dece i adolescenata u različitim uzrastima i fazama.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Prvobitno navedene ciljeve treba da preuzme vaspitač, a odgovori na gornja pitanja se razmatraju kako bi se utvrdilo da li i kako su ih učenici postigli. Na osnovu pitanja za razmišljanje i znanja o glavnom projektu, edukatori treba da iznesu zaključke o tome koliko su učenici dobro razumeli i internalizovali koncept osećaja pripadnosti zajednici i deljenja sa njom.

10. Inspiracija: ideja iz FB grupe 'Passione Primaria'

3.2 Zajednički lov na blago

1. **vrsta aktivnosti:** Aktivnost na otvorenom
2. **Tema:** Poznavanje okoline, deljenje sa drugima
3. **Ciljevi predmeta:**
 - Otkrivanje
 - Angažovanje i deljenje sa drugim ljudima
 - Razvijanje veštine intuicije
 - Vežbajte rezonovanje
4. **Ciljna grupa:** učenici od 6 do 14 godina
5. **Neophodni materijali:** olovke i listovi papira
6. **Trajanje:** oko 2 sata
7. **Glavne aktivnosti:**

Ova aktivnost se fokusira na relevantnost timskog rada i boravka zajedno. Sa artikuliranim i udruženim nizom akcija koje se sprovode zajedno, učenici mogu da podstaknu svoj duh radoznalosti i želje za otkrićem. Edukator omogućava učenicima da počnu u razredu, praveći listu zabavnih i uobičajenih stvari koje treba pronaći u blizini svoje kuće, škole, dok su u šetnji ili u automobilu sa roditeljima ili u javnom prevozu. Vaspitač omogućava deci da ukrašavaju listu, da podstaknu angažovanje. Kada vaspitač misli da je list za lov na smeće zadovoljavajući, deca izlaze i obilaze grad ili komšiluk. Članovi grupe traže svoje predmete kao tim ili dodaju neku razigranu konkurenciju pozivajući drugi tim (takođe porodice) za neverovatnu trku zajednice tražeći i pronaći izlet.

Pre nego što počne, edukatoru je potrebno nekoliko minuta da razmisli o nekim važnim osnovnim idejama.

Pre svega, edukator pojašnjava koji prostor za igru je na raspolaganju. To može biti veliki ili mali vrt, trg, komšiluk u gradu. Takođe je potrebno razmotriti koliko će učesnika učestvovati. Ako ima više od osmoro dece, možda ima smisla podeliti ih u timove. Ovo osigurava da su svi aktivno uključeni u rešavanje zadataka i da ne kreiraju "vođu grupe" koji dominira ostatkom tima i rešava sve sam. Na kraju krajeva, svi bi se trebali zabaviti tokom potrage za blagom ispunjavanjem zadataka.

Edukator bi takođe trebalo da unapred razmisli o putu da izabere i koliko vremena je na raspolaganju. U zavisnosti od toga koliko je vremena na raspolaganju i koliko želite da bude područje potrage za blagom, rute između pojedinačnih zadataka mogu se napraviti malo duže ili se mogu izabrati kraće rute.

Pre određivanja rute, pomislite da sa mlađom decom ruta treba da prođe kroz mirnija područja bez mnogo gužve i gužve. Treba izbegavati prometne puteve.

Takođe, raspitajte se o svim festivalima koji bi se mogli održati u gradu tog dana kako biste pronašli pravi put i izbegli gužve.

Vaspitač određuje pogodnu polaznu tačku i odredište, čak i park, otvoreno mesto u kojem će se organizovati mala zabava. Kao što je već pomenuto, urbane stranke su takođe svakako opcija. U stvari, ako postoji događaj, takođe bi bilo moguće da se to uključi u potragu za blagom, na primer kao krajnju tačku događaja.

Priprema: zagonetke.

U zavisnosti od starosti učesnika, nivo težine može varirati. Unesite jedan ili dva malo lakša zadatka kako biste motivisali grupu brzim osećajem postignuća.

Ako ste odabrali prilično dugu rutu, očigledno će vam trebati malo više zadataka za rutu, ali imajte na umu da što su teži zadaci potrage za blagom, to će više vremena biti potrebno da ih završite.

Razmislite o različitim vrstama zadataka. Možda u nekom trenutku želite da učesnici rešavaju matematičke probleme kako bi došli do sledećeg traga. Istorijska pitanja, zagonetke i timski zadaci su takođe opcija. Neka vaša mašta podivlja, jedino važno je da su zadaci različiti.

Ideje za zadatke lova na gradsko blago:

- Znanje: Odlučite koja je od dve zgrade starija
- Veštine posmatranja: Identifikujte stari plan zgrade koja više ne postoji
- Kreativnost: Komponuje i izvodi gradsku himnu
- Logika: Povežite statue na fasadi crkve sa malom logičkom zagonetkom

Prava tema za potragu za gradskim blagom:

Dodatni bodovi sa učesnicima mogu se postići ako podesite ceo program pod temom koja prolazi kroz celu igru kao zajednička nit.

Inspiracija, ideje za zadatke potrage za gradskim blagom:

- Učesnici rešavaju fiktivni krivični slučaj
- Istorijski potraga za blagom: poznata istorijska ličnost iz vašeg grada može biti žarište.
- Urbana avantura tajnog agenta: Učesnici ulaze u ulogu tajnih agenata - James Bond se pozdravlja!
- Potraga za gusarskim blagom: Legendarni gusar je sakrio fenomenalnu blago negde u gradu - i učesnici moraju da ga pronađu!

9. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

Ova aktivnost naglašava koliko je važan timski rad, kako svako dobija zadatak i kako ako se tim ne okupi igra se ne računa. To stvara mnogo timskog rada da se svi zajedno u potrazi za nečim. To je igra koja okuplja ljude. Svako može da stavi svoj spin na njega.

Kako je veoma raznolika, jednostavna potraga za blagom može se kombinovati sa mnogim veštinama: kvizovima, inteligencijom, poznavanjem teritorije, istorijom, geografijom, izgradnjom, pronalaženjem predmeta, poznavanjem prirode, trčanjem, izazovima, suđenjima svih vrsta. Dečak se okušava ne samo u jednoj disciplini kao u većini igara, već u mnogim.

Inherentno u igri je želja da se dođe do blaga, osećaj potrage koji je prisutan u svakoj osobi. Deca mogu da dožive želju za otkrivanjem, osećaj potrage, volju za razumevanjem. To je igra koja uči mnogo o postizanju cilja, krajnje tačke, cilja. Na kraju aktivnosti, edukator sumira učinjene akcije, tražeći od dece da prijave svoje stavove o iskustvu koje su imali, njihovom učešću.

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Edukator se priseća ciljeva utvrđenih na početku aktivnosti; analizira aktivnosti koje realizuje svaki član grupe i definiše da li su ciljevi postignuti kako je planirano ili da li je došlo do odstupanja.

Na osnovu rezultata ove analize, vaspitač treba da izradi zaključke o sposobnosti dece da dele sa drugima, ali i da praktikuju svoje rasuđivanje i intuiciju.

11. Inspiracija:

myCityHunt - La Caccia al Tesoro per il tuo Smartphone. Caccia al tesoro in città.

3.3 Ispričaj mi priču

1. **vrsta aktivnosti:** Zatvorena aktivnost
2. **Tema:** Pripovedanje, kreativnost i saradnja. Aktivnost za stvaranje priča na kolaborativni način. Fokusira se na razmenu ideja, koncepata i na podsticanje kreativnosti u saradnji sa vršnjacima.

3. **Ciljevi predmeta:**

- Zavoleti saradnju
- Naučiti rad u grupi
- Razviti fantaziju
- razviti kapacitet pripovedanja
- poboljšati ručne veštine

4. **Ciljna grupa:** učenici od 6 do 14 godina

5. **Neophodni materijali:**

Šablon kockice koja se štampa na A4 listovima (1 list za 4 dece)

- Makaze
- lepak (po mogućnosti štapići)
- bojice ili olovke

Sa svake strane kockice piše: "protagonista", "antagonist", "životna sredina" i "pomagači".

6. **Trajanje:** oko 1 sat i po

7. **Glavne aktivnosti:**

Ova aktivnost ima za cilj da podstakne saradnju u grupi o relevantnosti timskog rada i boravka zajedno. Sa artikulisanim i udruženim nizom akcija koje se sprovode zajedno, deca mogu da podstiču svoj duh radoznalosti i želje za otkrićem.

Prvo podelimo decu u grupe i svakoj grupi damo list sa otiskom kocke, makazama, lepkom i bojicama. Svakoj grupi će biti dodeljena tema: postavka, karakter, akcija. Šta to znači? Na primer: grupa kojoj je dodeljena tema postavljanja moraće da napiše 6 mesta, po jedno sa svake strane kocke (npr. šuma, škola, prostor, kuhinja, ulica, bašta). Ostale grupe će učiniti isto u vezi sa likovima (npr. dete, princeza, lovac, Goku, magarac, žaba) i akcijama (npr. skakanje, igranje, ples, učenje, jelo, sanjanje). Ako su neke grupe brže od drugih, možemo ih naterati da ukrase kocku crtežima.

Vaspitač pojašnjava razredu značenje reči napisanih sa svake strane kockice. Deci je, pak, dozvoljeno da bacaju kockice i, u zavisnosti od strane, izmišljaju različite priče. Primer: prvo dete baca kockice. On/ona će morati da započne priču od opisa glavnog junaka (njegovog/njenog sopstvenog izuma). Drugo dete će morati ponovo da baci kockice i, prema strani, nastavi priču. Sva deca u razredu će baciti kockice i nastaviti priču do poslednjeg koji, s druge strane, neće morati da baca kockice, već samo da stvori kraj priče koja je upravo stvorena.

Pre upotrebe kockica za pripovijedanje, potrebno je pokazati djeci koji su dijelovi priče. Posebno je potrebno fokusirati se na likove, postavku i 'konflikt', kao i na objašnjavanje strukture priče: uvod, razvoj i zaključak.

Nakon što je dizajn isečen, stavljamo malo lepka na zaklopke i zatvaramo kocku. Za nešto mlađu decu biće potrebna pomoć vaspitača.

Aktivnost koja se odvija: improvizacija naše priče

U ovom trenutku biramo 3 kockice nasumično od onih koje su deca napravila. Važno je da postoji jedna kocka za svaku kategoriju (1 kockica sa znakovima, 1 sa podešavanjima i 1 sa akcijama). Vaspitač nežno baca kockice na stolu i prethodno izabrani učenik mora da izmisli kratku priču u kojoj se pojavljuju tri elementa prikazana kockicama. Na primer: ako je bacanje kockice rezultiralo rečima šuma, žaba i studija, priča bi mogla biti nešto kao...

"Nekada davno postojala je velika zelena žaba koja je živela u jezeru u blizini šume. Žaba je volela da se igra u vodi i uživala u jurnjavi leptira. Jednog dana dete je uhvatilo leptira i žaba je smislila plan da ga oslobodi. Čim je dete stavilo staklenu teglu sa leptirom na zemlju, žaba je otvorila teglu i leptir je odleteo.

Ako su deca mlađa ili nikada nisu probala improvizovane priče, takođe ćemo se zadovoljiti pričom kao što je ...

Nekada davno u šumi je živela žaba koja nije želela da uči. Žabu je majka grdila i žaba je počela da uči.

Zauzvrat, svako dete izmišlja svoju priču sa rečima označenim kockicama.

Zauzvrat, svaki igrač postaje narator.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

Ovom aktivnošću deca poboljšavaju ručne veštine kao što su sečenje, modeliranje i lepljenje; oni objedinjuju koncepte podešavanja, karaktera i sukoba; uče da rade u grupama i sarađuju; oni razvijaju maštu i sposobnost da pričaju priče.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Edukator se priseća ciljeva utvrđenih na početku aktivnosti; analizira aktivnosti koje ostvaruje svaki član grupe i definiše da li su ciljevi postignuti kako je planirano ili da li je došlo do bilo kakvih odstupanja.

Na osnovu rezultata ove analize, vaspitač treba da izradi zaključke o sposobnosti dece da dele sa drugima, ali i da praktikuju svoje rasuđivanje i intuiciju.

10. Inspiracija:

'PAIDEIA; Improvvisiamo una storia con il dado dello storytelling'
<https://www.paidea.it/il-dado-dello-storytelling/>

"La nave di CLIO" <https://www.navediclo.it/il-dado-racconta-storie/>

3.4 Mreža prijateljstva

1. **vrsta aktivnosti:** zatvoreni, otvoreni prostor
2. **Tema:** Povezanost sa drugima, vezanje osećanja i odnosa, osećanja i emocije
3. **Ciljevi učenja:** Povećati sposobnost prepoznavanja svojih pozitivnih osobina i ponuditi ih drugima. Ova igra se često koristi u ranim danima škole za svu decu da se upoznaju
4. **Ciljna grupa:** učenici od 6 do 14 godina
5. **Potrebni materijali:** Papir za poster ili ambalažu, lopta od vune, traka za violončelo, olovka od filca
6. **Trajanje:** 1 sat
7. **Glavne aktivnosti:**

Ova igra se često koristi u ranim danima škole za svu decu da se upoznaju. Upravo zato što je prvi cilj da se upoznaju, svako dete mora da kaže svoje ime. Nakon što su se svi predstavili, započinjemo stvarnu igru: držeći kraj klupka prediva jednom rukom, moramo baciti klupko prediva (vodeći računa da držimo pređu stabilno) prema drugom igraču, izgovarajući njegovo ili njeno ime. Imenovani igrač mora da blokira loptu prediva i izabere novo dete koje će preneti loptu prediva. Svako dete baca loptu prede partneru bez puštanja kraja prede. Igra se nastavlja na ovaj način sve dok se ne stvori mreža prijateljstva, formirana niti koja nas sve drži zajedno.

Za stariju decu: svako uvija nit oko zgloba, predstavlja se i govori o jednoj od svojih karakteristika ili hobija, a zatim baca loptu prede drugom partneru koji zauzvrat veže nit oko zgloba i govori o sebi. Na kraju se svi predstavljaju, i tako, usred osmeha i pogleda punog radoznalosti, tkanja niti i novih imena, polako se pojavljuje šarena mreža: ili "mreža veza", gde su svi važni niko ne isključuje, gde su svi spremni da pomognu i podrže jedni druge.

Na kraju utakmice biće mreža pramenova vune koja će biti obešena na zidu kako bi svi mogli da vide.

[Učenici se okupljaju oko lista papira i jedan od njih završava sledeću rečenicu: "Nudim klasu ..." ukazujući na jednu od svojih osobina i zapisujući je. Zatim on / ona koristi komad koji zalepi kraj lopte vune pored kvaliteta. On/ona baca klupko vune prijatelju koji nastavlja igru.]

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

- o Unutar mreže svi su važni i posebni i jedinstvo je snaga;
- o Mreža povezuje drugove koji se ne poznaju
- o Svi su deo iste mreže i niko nije izostavljen, a ako neko izađe, svačija je obaveza da ga vrati;
- o Ako je drugaru potrebna pomoć, ostali mu pomažu da prebrodi teškoće;
- o Konac se može olabaviti, može se previše rastegnuti, čak se može i slomiti, ali se svakako može rekinotirati, na isti način na koji se dečaci mogu susresti sa poteškoćama u odnosima sa svojim drugovima, međutim, mogu ih prevazići i biti prijatelji više nego ranije.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Cilj igre je da se upoznaju i uspostave odnose među učesnicima igre. Edukator razmišlja o ciljevima koji su prvobitno planirani. On/ona razmatra glavne postignute rezultate, kako se razvija aktivnost i, pre svega, učešće dece. On / ona može postaviti neka pitanja kako bi procenio koliko su se učenici osećali uključenim, koje zanimljive aspekte su primetili, šta su otkrili o svojim vršnjacima koji nisu znali, koja su očekivanja za sledeću aktivnost i šta bi možda promenili u sledećoj.

10. Inspiracija:

Pedagoško-didaktički priručnik za nastavu o prosocijalnosti u osnovnoj školi, Pro-SAVE priručnik (ugovor JUST/2009/DAP3/AG/1224-30-CE-0386820/00-18 uz finansijsku podršku Programa Dafne III Evropske unije)

IL S@NTARELLINO Istituto Comprensivo "Cifarelli-Santarella" – Corato

APEdario - insegnare a leggere e scrivere con i più begli albi illustrati per l'infanzia

3.5 Dani ljubaznih pisama

1. Tip aktivnosti: Unutar i izvan učionice

2. Tema

Kreativno razmišljanje, veštine komunikacije, planiranje, pisana i umetnička i interakcija sa komšijama, sticanje i pohvala vrednosti ljubaznosti, građanska svest, proaktivno građanstvo.

3. Ciljevi učenja

- olakšati i ojačati duh saradnje između razreda radi zajedničkih ciljeva.
- promovisati aktivno građanstvo;
- promovisati vrednosti dobrote, ljubavi među ljudskim bićima, aktivnog učešća u građanskom i društvenom životu našeg grada;
- razviti i ojačati komunikacijske veštine (italijanski, a moguće i engleski): planiranje teksta za pravog sagovornika, pisana produkcija, interakcija sa našim susedima;
- promovišu inkluziju i osećaj pripadnosti neevropskih studenata našim zajednicama;
- razvijati geografsko i društveno znanje o našoj lokalnoj teritoriji;
- posreduju koncept da je grad stanje uma emocija i osećanja
- promoviše osećaj brige, solidarnosti među generacijama i međusobne građanske podrške prema našim komšijama.

4. Ciljna grupa: učenici starosti 6–11 godina

5. Neophodni materijal

Beli papir, karton u boji, koverta, olovke, bojice, lepak, makaze.

6. Trajanje

30-45 minuta

7. Glavne aktivnosti

Prva nedeljna sesija planiranja u decembru 2024. za osmišljavanje i osmišljavanje nekih „Božićnih dana sa pismom ljubaznosti“ inspirisanih vrednostima kao što su ljubaznost, solidarnost među generacijama, međusobna građanska podrška. Deca su pozvana i vođena da zamišljaju, pišu na papiru, crtaju i boje kreativna slova, poruke, umetnička dela namenjena ljudima, porodicama, komšijama koji žive u okruženju. Desetine pisama ljubaznosti se konkretno dostavljaju u nedeljama neposredno pre Božića u poštanske sandučice primaocima tokom školskih šetnji koje se izvode tokom prepodnevni ili popodnevni časova.

Priprema

A. Preliminarni sastanak za planiranje sa svim nastavnim timovima Međunarodne osnovne škole San Filipo, od 1. do 5. razreda.

B. Smatrali smo da je Božić jedinstveno doba godine u kojem se javlja snažan krešendo pozitivnih misli, emocija, očekivanja i dobre volje.

C. Opšta diskusija o vremenima, prostorima, sadržajima, pedagoškim idejama, metodologiji Dana pisama dobrote za Božić 2024. Svakoj učionici je dodeljen određen sektor centra grada, ulice, trgovi, zgrade kako bi se postigla što veća efikasnost i kvalitet školske građanske akcije.

D. Obrazovanje na otvorenom: susret sa komšijama zahteva takvu vrstu aktivnosti koja omogućava učenicima da iskuse i uče kroz kretanje, šetnju, komunikaciju, interakciju sa lokalnom zajednicom i uživaju u celom procesu od početka do kraja.

E. Neki šabloni se dele među nastavnicima kako bi se olakšala priprema materijala: pisma, kartice, kreativni materijali za deljenje. Poseban fokus je na ključnim rečima/vrednostima kao što su: Hvala, dobrodošli ste, molim, izvinite, žao mi je, ljubaznost, ljubav, svetlost, opraštanje, podrška, sreća, saradnja, inkluzija... to su pokretači, vodeće reference događaja. Ovo je u skladu sa našim školskim kodeksom mira koji je osmišljen i sproveden u San Filipo I.P.S. u poslednjih 15 godina u sinergiji sa sestrinskom školom Južne Australije (Northfield Primari School, Adelaide).

Implementacija

Svaki razredni starešina upoznaje i objašnjava učenicima međunarodnu ulogu UNICEF-a za zaštitu prava deteta, glavne karakteristike inicijative, ona ih motiviše, podstiče da se usredsrede na važnost upotrebe lepih reči, govora, gestova. u našem svakodnevnom životu i u interakciji sa drugim ljudima, sa onima koji žive u našoj blizini, koji sa nama dele isto mesto života, isti grad.

Učenici su pozvani i vođeni da se koncentrišu na geografiju, topografiju, morfologiju, arhitektonske i ljudske osobenosti našeg gradskog centra. Za upoznavanje sopstvenih komšija važno je da naučimo da se krećemo kroz grad, da se orijentišemo u odnosu na osnovne pravce i kardinalne tačke. Ko živi u blizini škole? Ko živi u našoj blizini? Dozvolite nam da razmislimo i podelimo pre nego što izađemo i uručimo svoja pisma!

Učenici svakog razreda kreiraju, pišu, crtaju, boje, sklapaju pisma ljubaznosti, kartice, kreativne predmete. Pisma su stavljena u obojenu kovertu sa skriptom „Parole Gentili Per Te – ljubazne reči za vas“.

Predviđenih dana, nastavnici i učenici izlaze iz škole i dostavljaju pisma ljubaznosti u dogovorenim ulicama, relevantnim oblastima iz plana aktivnosti.

8. Finalne aktivnosti – zaključci

- A. Primljena povratna informacija. Značajno je reći da je u danima nakon inicijative naša škola dobila zaista pozitivne povratne informacije od naših komšija! Pisma zahvalnosti i reakcija, tegle sa slatkišima i čokolade, telefonski pozivi Sekretarijatu naše škole, čestitke na Instagramu i Fejsbuku.
- B. Škole mogu igrati ključnu ulogu u osmišljavanju, dizajniranju i konkretnijem promovisanju svesnijeg, proaktivnijeg, radosnijeg, odgovornijeg stila života u našim gradovima. Ova jednostavna inicijativa pokazuje koliko ljubaznost može biti efikasna i generativna za harmoniju i blagostanje za građane svih uzrasta i društvenog porekla.

9. Razmišljanja i pregled ciljeva

- Dalja diskusija u učionici se vodi sa učenicima u cilju refleksije, komentarisanja, evaluacije, generisanja znanja, definisanja ove dobre prakse, kreiranja portfolia ideja za dalje slične akcije i inicijative.
- Aktivnost je dokumentovana fotografijama, kratkim video zapisima i distribuirana putem društvenih medija naše škole Instagram i Facebook.

10. Inspiracija

- Sprovedene inicijative:
https://www.instagram.com/p/CoPxj58ogQj/?utm_source=ig_web_copy_link
- Kako organizovati dostavu hrane komšijama
<https://www.youtube.com/watch?v=HX7xYN86ENo> i
<https://www.youtube.com/watch?v=Ux-PeNqlWDo>
- Volontiranje za zeleni komšiluk <https://www.youtube.com/watch?v=kS5QxtNqcEw>
- Obrazovanje bazirano na prostoru (PBE) <https://www.promiseofplace.org/>

3.6 Zagonetna trka

1. Vrsta aktivnosti: Napolju, igra treba da se igra u širokom, otvorenom prostoru.

3. Tema: kretanje u gradskim prostorima, korišćenje gradskih prostora kao mesta za deljenje i igru sa vršnjacima

4. Ciljevi učenja:

- Da učenici upoznaju gradske prostore

- Da se učenici igraju u gradskim prostorima
- Da učenici nauče da sarađuju

5. Ciljna grupa: učenici od 8 do 14 godina

6. Neophodni materijali: Kartice sa pitanjima; dve gumene prostirke; drveće ili gumene prostirke; drveće ili prepreke za slalom

7. Trajanje: vreme da dođete do izabranog prostora za sprovođenje aktivnosti, 10 minuta za pitanja

8. Glavne aktivnosti:

Ova aktivnost daje deci priliku da rade u timu i pomažu im da se fokusiraju na gradske prostore koji postaju zanimljiva mesta za stvaranje odgovarajućeg okruženja za igru. Ta predstava otkriva dragocene i jake strane boravka zajedno i kretanja u gradskim prostorima glatko i doživljava grad kao mesto za igru i deljenje sa vršnjacima. Učenici su podeljeni u dva tima podeljena zauzvrat u dve grupe koje će se pozicionirati na početku i na kraju kursa koji se sastoji od niza stabala ili prepreka u nizu. Na početku kursa, dve prostirke su postavljene ispred dva tima. Prvi igrači dva tima rade salto preko strunjače, startuju, završavaju slalom i stižu na kraj kursa, gde će naći pratioca druge grupe, koji će morati da odgovori na pitanje pre nego što završi kurs u suprotnom smeru (bez salta). Svako ko ne odgovori tačno na pitanje ili ne zna odgovor mora stajati mirno pet sekundi. Tim koji završi prvi pobeđuje. Pravila: Pridržavajte se kazne od pet sekundi bez početka prvog.

9. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

Diskusija: Okupite decu da razgovaraju o svojim iskustvima i razmišljanjima o aktivnosti.

Postavljajte pitanja kao što su:

- Kada ste najviše uživali u igri?
- Kako ste se osećali radeći sa svojim timom?
- Da li ste naučili nešto novo o gradskim prostorima?
- Kako je timski rad pomogao u završetku aktivnosti?

Deljenje zapažanja: Ohrabrite decu da dele zapažanja o tome kako su koristili gradske prostore za igru i šta su naučili o kretanju kroz ove prostore.

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Prvobitno navedene ciljeve treba da preuzme vaspitač, a odgovori na gornja pitanja se razmatraju kako bi se utvrdilo da li i kako su ih učenici postigli. Na osnovu pitanja za razmišljanje i znanja o glavnom projektu, edukatori treba da iznesu zaključke o tome koliko dobro učenici razumeju i internalizuju koncept osećaja pripadnosti zajednici i deljenja sa njom.

11. Inspiracija: © 2024 TeacherCove | Nastavne strategije, ideje, zabava i popusti

3.7 Uhvati drvo

1. vrsta aktivnosti: Otvoreni otvoreni prostor sa drvećem

2. Tema: Socijalne veštine i fizička aktivnost. Ova aktivnost ima za cilj da pruži praktično iskustvo za podsticanje saradnje i društvene interakcije kroz igru na otvorenom

3. Ciljevi predmeta:

- Da učenici razviju veštine saradnje i timskog rada
- Da učenici poboljšaju fizičku aktivnost i koordinaciju
- Podsticanje društvene interakcije i stvaranje novih prijatelja
- Podsticanje kreativnosti i fleksibilnosti u formiranju partnerstva

4. Ciljna grupa: učenici od 6 do 12 godina

5. Neophodni materijali: Otvoreni prostor sa dovoljnim brojem stabala

6. Trajanje: 30-45 minuta

7. Glavne aktivnosti:

- Uvod: Objasnite igru, njena pravila i ciljeve. Naglasite važnost saradnje i sklapanja novih prijatelja.

- Igranje:

Igrači stoje razbacani po području igre.

Na početku, igrači formiraju parove i trče zajedno da zagrlje drvo.

Jedan igrač ostaje bez partnera. Na sledećem startu, ovaj igrač mora da pronađe novog partnera i prihvati drugo drvo.

Svaki put, parovi i drveće moraju biti različiti.

Nastavite nekoliko rundi, osiguravajući da svako dobije šansu da bude onaj koji traži partnera.

- Razgovor: Okupite decu da razgovaraju o svom iskustvu. Postavljajte pitanja poput: Kakav je osećaj ostati bez partnera?

Koje strategije ste koristili da brzo pronađete partnera i drvo?

Da li ste stekli nove prijatelje tokom igre?

9. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

Sumirajte ključne zaključke iz igre.

Istaknite važnost timskog rada, brzog razmišljanja i društvene interakcije.

Pohvalite decu za njihov trud i saradnju.

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razmišljanje: Zamolite decu da razmisle o tome šta su naučili o saradnji i sklapanju novih prijateljstava.

- Da li ste uživali u igri? Zašto ili zašto ne?
- Šta ste naučili o zajedničkom radu?

- Pregled ciljeva:

- Da li su deca radila zajedno da brzo formiraju parove?
- Da li su komunicirali sa novim ljudima tokom igre?
- Da li je došlo do приметnog poboljšanja u njihovim socijalnim veštinama do kraja aktivnosti?

Napomene za facilitatore:

- Uverite se da je aktivnost pod nadzorom u svakom trenutku kako bi se održala bezbednost.

- Ohrabrite decu da svaki put formiraju parove sa različitim ljudima kako bi promovisali inkluzivnost.
- Imajte na umu svu decu koja bi se mogla osećati izostavljeno i pomozite im da se integrišu u igru.
- Prilagodite pravila ili pružite pomoć po potrebi kako biste osigurali da sva djeca mogu u potpunosti učestvovati i uživati u aktivnosti.

11. Inspiracija:

Kooperativne igre za decu: prednosti i primeri - Sveobuhvatan vodič za kooperativne igre, njihove prednosti i razne primere koji podstiču timski rad i socijalnu interakciju među decom. Izvor

Fizička aktivnost i socijalne vještine kod djece - Istraživanje o tome kako fizička aktivnost može poboljšati socijalne vještine kod djece, naglašavajući ulogu strukturirane i nestrukturirane igre. [Izvor](#)

Team-Building aktivnosti za decu - Spisak aktivnosti dizajniranih za promovisanje timskog rada, saradnje i društvene interakcije među decom. Izvor

3.8 Moj grad

1. **Vrsta aktivnosti:** Projekat kreativnih umetnosti i zanata u zatvorenom prostoru
2. **Tema:** Urbanizam i dizajn grada. Kreativnost i prostorna svest kroz praktičnu izgradnju grada
3. **Ciljevi predmeta:**
 - Da se razvije kreativnost i mašta.
 - Da se poboljšaju fine motoričke sposobnosti i koordinacija ruka-oko.
 - Razumeti osnovne koncepte urbanističkog planiranja i prostornih odnosa.
 - Promovisati timski rad i saradnju.
4. **Ciljna grupa:** učenici od 6-8 godina
5. **Potrebni materijali:** Obojene limenke, lepak, trajni markeri, papir u boji, mali predmeti za spašavanje, Kutije u obliku paralelepipeda, Tempera boje (bela, crvena, žuta, crna, plava), Vinilni lepak, Beli kartonski listovi
7. **Trajanje:** 60-90 minuta
8. **Glavne aktivnosti:**

Uvod

Objasnite aktivnost, pokazujući primere gradova i raspravljajući o ključnim elementima kao što su ulice, parkovi i zgrade.

Gradska zgrada

1. Obezbedite svakom detetu list belog kartona kao podlogu.
2. Dozvolite deci da boje kutije pomoću tempera
3. Kada se osuše, deca mogu da organizuju i zalepe kutije na karton kako bi formirali svoj gradski izgled.
4. Dodajte detalje sa trajnim markerima, obojenim papirima i malim recikliranim materijalima kako biste predstavili karakteristike kao što su putevi, parkovi i zgrade.

Interaktivna igra

1. Koristite automobile igračke i građevinske blokove igračke da istražite svoj grad.
2. Kombinujte pojedinačne gradove da biste stvorili veći grad za saradnju.
3. Izmislite priče i scenarije unutar stvorenog grada.

Pop-up umetničko delo

1. Prikažite završene gradove kao pop-up umetnička dela na zidu.
2. Promenite perspektivu tako što ćete obesiti gradove kao da su slike.

Pregled video zapisa

Gledajte [Lost in the Citi](#) zajedno da biste razumeli navigaciju i kretanje unutar grada.

Kreativno korišćenje ostataka materijala

Koristite sve preostale kutije i materijale za kreiranje umetničkih konstrukcija za poklon porodici ili prijateljima.

9. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

- Posmatrajte da li se deca kreću samouvereno u svojim stvorenim gradskim prostorima.
- Zamolite decu da opišu položaj objekata u svom gradu.
- Ohrabrite decu da opišu rutu kojom su krenuli u svom gradu.
- Razmislite o vrstama pitanja koja se postavljaju kako bi se otkrilo znanje i razumevanje dece.

napravite minijaturene gradove da visi kao pop-up radova

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razgovarajte o tome šta su deca najviše uživala u aktivnosti.
- Razmislite o tome koliko su dobro deca radila zajedno i koristila svoju kreativnost.

Pregled ciljeva:

- Da li su deca pokazala kreativnost i maštu u svojim gradskim dizajnima?
- Da li su bili u stanju da razumeju i objasne prostorne odnose unutar svog grada?
- Da li je aktivnost poboljšala njihove fine motoričke sposobnosti i koordinaciju ruku i očiju?

Napomene za facilitatore:

- Uverite se da su svi materijali bezbedni i prikladni za starosnu grupu.

- Podstičite kreativnost i individualno izražavanje, omogućavajući svakom detetu da stvori jedinstven grad.
- Pomoći deci po potrebi, posebno sa rezanjem i lepljenjem materijala.
- Promovisati pozitivnu i saradnju atmosferu, hvaleći napore i kreativnost.

11. Inspiracija:

Watt, F. (2017). La coccinella. Segrate (MI): Edizioni Usborne.

Carter, D. (2007). 600 punti neri. Modena: Franko Panini Ragazzi.

Selena, E. (2017). Giardino blu. Milano: L'ippocampo Ragazzi.

3.9 Hajde da otkrijemo grad

1. Vrsta aktivnosti: Istraživanje na otvorenom u kombinaciji sa kreativnim projektom u zatvorenom prostoru

2. Tema: Istraživanje i razumevanje lokalnog gradskog okruženja

3. Ciljevi predmeta:

- Steknite znanje o sopstvenom gradu i njegovim značajnim zgradama.
- Naučite i vežbajte ispravno ponašanje na ulici, kao što je hodanje po trotoaru, korišćenje pešačkih prelaza i poštovanje saobraćajnih znakova.
- Razviti poštovanje javne imovine i životne sredine.

4. Ciljna grupa: učenici od 6-10 godina

5. Neophodni materijali:

- A3 listovi
- Markeri ili bojice
- Lepak
- Makaze
- Štampana mapa grada (dostupno [ovde](#))
- Štampani gradski elementi (zgrade, automobili, itd., dostupni [ovde](#))

Dodatni ispis za detaljne aktivnosti:

- [Radni list za zgrade](#)
- [Gradski radni list](#)

6. Trajanje:

Aktivnost na otvorenom: 1 sat

Unutrašnja aktivnost: 1-1,5 sati

7. Glavne aktivnosti:

Uvod:

Razumevanje grada, njegovih znamenitosti i pravilnog ponašanja na ulici. Ova aktivnost je inspirisana idejom uključivanja dece u njihovo lokalno okruženje kroz interaktivno učenje. Kombinovanjem istraživanja na otvorenom sa kreativnim zadacima, deca mogu bolje da razumeju svoj grad, razviju navike bezbednosti na ulici i podstiču osećaj odgovornosti

zajednice. Praktični pristup kreiranja mape grada omogućava i obrazovno i umetničko izražavanje, pojačavajući koncepte naučene tokom istraživanja.

Aktivnosti na otvorenom:

Organizujte vođenu šetnju po lokalnom naselju ili gradskom području.

Istaknite značajne zgrade kao što su gradska vijećnica, biblioteka, škole i parkovi. Objasnite njihove funkcije.

Naglasite ispravno ponašanje na ulici:

Hodanje po trotoaru.

Prelazak ulica na pešačkim prelazima.

Posmatranje i razumevanje saobraćajnih znakova.

Razgovarajte o važnosti poštovanja javne imovine i životne sredine, naglašavajući da je grad svačije vlasništvo.

Unutrašnja aktivnost:

Obezbedite svakom detetu A3 list, markere ili bojice, lepak i makaze.

Distribuirajte uvećane fotokopije mape grada i elemenata (zgrade, automobili, itd.).

Neka deca boje crteže zgrada i vozila.

Vodite decu da izrežu zgrade i vozila i zalepite ih na mapu, postavljajući ih na odgovarajuće lokacije.

Ohrabrite decu da objasne funkciju svake prikazane zgrade i značenje putokaza koji su uključeni u njihove mape.

Za decu osnovne škole, neka popune predviđene listove o zgradama i uličnim elementima.

8. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

- Razgovarajte sa decom o tome šta su naučili tokom aktivnosti.
- Ohrabrite ih da podele svoja iskustva i zapažanja iz istraživanja na otvorenom.
- Prikažite završene mape i neka svako dete predstavi svoj rad, objašnjavajući položaje i funkcije zgrada i uličnih elemenata.

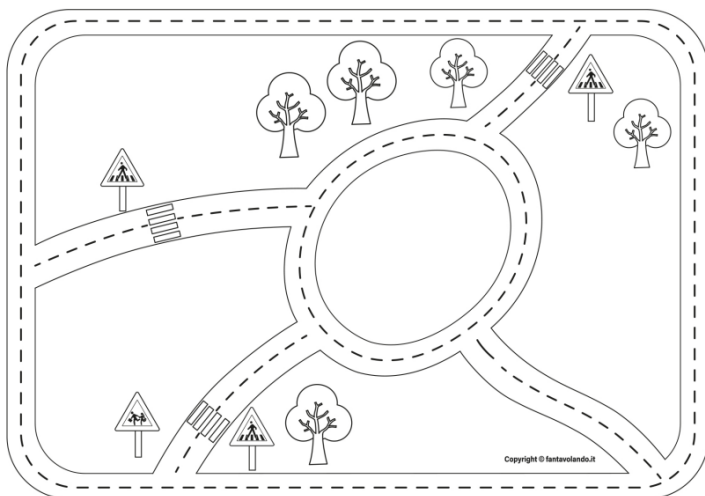
9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razmislite o važnosti poznavanja sopstvenog grada i razumevanja uloge različitih zgrada.
- Pregledajte ispravna ulična ponašanja koja su posmatrana i praktikovana tokom aktivnosti.
- Razgovarajte o tome kako poštovanje javne imovine i životne sredine koristi svima u zajednici.

10. Inspiracija:

Ova aktivnost je inspirisana idejom uključivanja dece u njihovo lokalno okruženje kroz interaktivno učenje. Kombinovanjem istraživanja na otvorenom sa kreativnim zadacima, deca mogu bolje da razumeju svoj grad, razviju navike bezbednosti na ulici i podstiču osećaj odgovornosti zajednice. Praktični pristup kreiranja mape grada omogućava i obrazovno i umetničko izražavanje, pojačavajući koncepte naučene tokom istraživanja.

3.10 Inkluzija i kretanje

1. **Vrsta aktivnosti:** istraživačke i interaktivne rute u zajednici, poboljšanje slobodnog vremena dece, pred-tinejdžera i adolescenata, sa inkluzivnim i kvalitetnim aktivnostima
2. **Tema:** promovisanje inkluzivnih iskustava i podsticanje zanimljivog, stimulativnog i zabavnog slobodnog vremena za devojčice i dečake sa i bez invaliditeta.
3. **Ciljevi učenja:** povećati sposobnost da budemo inkluzivni dizajniranjem i implementacijom kratkih ruta za otkrivanje i bolje razumevanje susedstva, područja ili zemlje u kojoj živimo, sa fokusom na pristupačnost i inkluziju za sve.
4. **Ciljna grupa:** učenici od 8 do 12 godina
5. **Neophodni materijali:** nisu potrebni posebni materijali
6. **Trajanje:** Približno 2-3 sata po ruti
7. **Glavne aktivnosti:** da bi se najbolje organizovale rute, edukator bira reprezentativno mesto u komšiluku ili oblasti istorijskog, arhitektonskog, umetničkog, prirodnog ili scenskog interesa. Na primer, palata, vrt ili park, crkva, biblioteka, građanski muzej, istorijske zanatske radnje, ili čak tačke od posebnog značaja gde se nalaze statue, plakete ili toponimija, ili gde toponimija može dovesti do priča o protagonistima ili određenim istorijskim periodima.
 - Provera pristupačnosti: Pre strukturiranja stvarne aktivnosti, potrebno je proveriti da li je izabrana lokacija dostupna posetiocima sa invaliditetom. Stoga je neophodna inspekcija:
 - o Pogledajmo mesto sa stanovišta korisnika invalidskih kolica: da li postoje rampe, pristupačni liftovi ili liftovi za stepenice? Da li su kupatila, ulazi i izlazi dostupni?
 - o Da li su prostori koji se posećuju dostupni osobama sa oštećenjem vida? Ako se radi o istorijskoj zgradi (npr. palata, muzej, biblioteka) moram da se uverim da poseta može biti taktilna.

- o Uvek pružamo i pojednostavljene verbalne opise u slučaju učesnika sa kognitivnim smetnjama.
 - o Proveravamo da li je put do izabrane lokacije oslobođen arhitektonskih i senzornih barijera.
 - o Generalno, dizajniramo rute koje imaju dobar stepen fleksibilnosti, tako da se mogu prilagoditi svačijim potrebama.
- Teme: predložene aktivnosti su dizajnirane za uzrast od 8 do 12 godina, ali su takođe prilagodljive starijoj djeci. Na primer, u fazi planiranja, kao što je izbor lokacije i verifikacija kriterijuma pristupačnosti, podrška devojčica i dečaka uzrasta od 14/15 godina sigurno će se pokazati korisnom u sticanju novih uvida i perspektiva.
 - Sve rute mogu biti strukturirane po ovoj šemi: otvaranje (druženje sa prezentacijom učesnika i posete) - aktuelna aktivnost - zaključak (diskusija sa učesnicima o poseti i eventualne radionice).
 - 1- Taktilna ruta: učenje sagledavanja umetničkih dela na neobičan način, razvijanje njihovih taktilnih sposobnosti. Poseta se može organizovati u istorijskoj vili koja ima baštu, dvorište, otvoreni prostor. Učesnici će takođe moći da posete unutrašnjost i eksterijer kroz taktilna iskustva koja će im omogućiti da "vide" sa drugačijom perspektivom.
 - 2- Detaljni lov: stimuliše socijalnu koheziju i poverenje u grupu. Izbor bi trebalo da bude mesto ili prostor gde mogu da učestvuju u kvizu zagonetki o istoriji mesta i detaljima onoga što su videli svojim očima i / ili rukama.
 - 3- Četiri koraka u prirodi: podizanje svesti o brizi, poštovanju i poznavanju životne sredine u kojoj živimo. Šetnja treba da se održi na mestu od prirodnog / pejzažnog interesa kako bi se upoznali sa istorijom područja i planirali male konkretne akcije za zaštitu i očuvanje.
 - 4- Zanatlije: preneti novim generacijama zadovoljstvo deljenja kroz umetnost svojstvenu zanatskim kreacijama. Poseta se može organizovati na jednoj ili više istorijskih radionica i biti obogaćena kreativnom radionicom.
 - 5- Šetnja po komšiluku: učenje o istoriji komšiluka i zamišljanje komšiluka budućnosti na osnovu potreba i zahteva dečaka i devojčica.

Itinerer za rekonstrukciju istorije okruga i njegovih transformacija, razmišljajući o okrugu budućnosti, uzimajući u obzir oporavljena mesta i neiskorišćena područja koja treba ponovo razviti, zamišljajući moguće destinacije i nove namjene.

8. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

- Organizujte grupnu diskusiju o tome šta su učesnici naučili i iskusili.
- Ohrabrite učesnike da podele svoje misli i ideje o rutama i aktivnostima.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razmislite o inkluzivnosti i pristupačnosti aktivnosti.

- Pregledajte koliko su rute i aktivnosti ispunile ciljeve učenja.
- Razgovarajte o potencijalnim poboljšanjima i budućim aktivnostima za poboljšanje inkluzije i angažmana.

10. Inspiracija:

Nacionalna asocijacija za rekreaciju i parkove: Inkluzivna igra

Ovaj članak govori o prednostima i značaju inkluzivne igre, nudeći uvid u to kako dizajnirati i implementirati aktivnosti koje su dostupne svoj deci, uključujući i one sa invaliditetom.

Verivell porodica: Aktivnosti socijalnih vještina za decu. Verivell porodica nudi razne aktivnosti usmerene na poboljšanje socijalnih vještina među decom, uključujući inkluzivne igre i vežbe koje promovišu interakciju i timski rad.

3.11 Kreći se kroz grad

1. Tip aktivnosti: Onlajn aktivnost

2. Tema

Stvaranje didaktičkih i obrazovnih prilika za deljenje o oblicima, karakteristikama, bojama sopstvene teritorije. Promišljanje, planiranje, posmatranje naših gradova, sprovođenje geografskih, istorijskih, umetničkih, estetskih istraživanja. Iskustvo evropskog državljanstva u školi. Kako ceniti lepotu naših teritorija.

3. Ciljevi učenja

- Olakšati i ojačati duh saradnje između razreda
- Naučiti o radu u grupi
- Razviti i ojačati jezičke i komunikacijske veštine (engleski)
- Promovisati inkluziju i osećaj pripadnosti neevropskih studenata našim zajednicama
- Promovisati aktivno evropsko građanstvo, poznavanje evropskih regiona
- Razvijati geografsku, istorijsku, društvenu, estetsku svest
- Promocija efikasnog korišćenje NTIC-a

4. Ciljna grupa

8-11 godina

5. Potrebni materijal

- Štampane kopije i/ili JPEG datoteke sa slikama izabranog smislenog dela, pogleda, predela naših gradova, gradova, teritorija
- Razredni računari/laptopovi, bela tabla, veb kamera, mikrofoni
- Listovi papira ili kartona
- Bojice ili olovke

6. Trajanje

1 sat

7. Glavne aktivnosti

Aktivnost se može realizovati preko ePals platforme - <https://vvv.epals.com> - besplatnog virtuelnog prostora koji je dostupan nastavnicima, edukatorima i liderima iz celog sveta koji žele da razvijaju i razrađuju projekte saradničke nastave i učenja.

Učenici i nastavnici odgovarajućih odeljenja susreću se na Google Meet video konferenciji u pravoj virtuelnoj poseti svojim gradovima; neka od najznačajnijih mesta i lokacija okolnih teritorija su predstavljena, opisana i komentarisana na engleskom jeziku.

Videokonferencija se odvija u laboratorijskom režimu sa više časova: to znači da su male grupe (2-4) drugih klasa pozvane da učestvuju i steknu iskustvo.

Pripremna faza: nastavnici društvenih nauka, veronauke, tehnologije, engleskog jezika razmatraju i diskutuju između sebe i sa svojim učenicima posebno o izboru mesta i delova grada i teritorije za predstavljanje partnerskoj školi.

B. Učenici i nastavnici biraju, štampaju u boji i/ili crtaju, pripremaju multimedijalnu prezentaciju: škole, istorijskog centra, bašte, katedrale, trgova, centra za učenje i parka, sportskih objekata itd.

C. Svakom učeniku je dodeljen deo grada/teritorije za prezentaciju putem video konferencije na engleskom jeziku; ovo se može uraditi, pripremljeno ili kao domaći zadatak ili kao aktivnost na času.

D. Preliminarni test se sprovodi dan ili dane pre sednice.

E. Nastavnici koordinatori obe škole objašnjavaju učenicima format video konferencije i pozdravljaju sve sugestije, ideje, predloge učenika i/ili njihovih roditelja.

Sprovođenje video konferencije:

A. Tehničke provere i početni pozdravi razrednih starešina.

B. Kao uvodni deo – probijanje leda – učenici jednog odeljenja pevaju pesmu, čak i tradicionalno-folklornu, na temu grada, mesta, životne sredine, na engleskom, italijanskom ili jeziku stranih učenika.

C. Učenici iz škole 1 sede ispred veb kamere (prezentacione stanice) i naizmenično pokazuju i opisuju na engleskom svoju zadatu sliku, fotografiju, crtež.

D. Učenici škole 2 sede ispred veb kamere (prezentacione stanice) i naizmenično pokazuju i opisuju na engleskom svoju zadatu sliku, fotografiju, crtež

E. Tokom video konferencije, gostujući učenici iz drugih razreda pažljivo posmatraju i slušaju; učenici koji sede za stolovima mogu da razmišljaju, crtaju, rade na kreativnosti, dokumentuju Aktivnost u toku.

F. Jedan ili više nastavnika dokumentuju sesiju video konferencije, istaknute faze, fotografijama i video zapisima.

G. Kao završni i oproštajni deo, učenici iz drugog partnerskog razreda pevaju pesmu, čak i tradicionalnu, na temu životne sredine grada, na engleskom, italijanskom ili češkom jeziku.

H. Poslednji pozdrav, mašući zbogom

Faza 'postprodukcije'

A. Studenti se pozivaju da: razmisle o iskustvu, napišu slobodne ili vođene tekstove o geografskim, arhitektonskim, estetskim karakteristikama grada, teritoriji Partnerske škole;

izraditi grafiku projekta: obojene reči, referentne koncepte, elemente proučavanja evropskog partnerskog regiona.

B. Grafička produkcija i dokumentacija koja se odnosi na aktivnosti koje se obavljaju se usavršavaju i dele između dve partnerske škole, na primer putem telematike ili pošte, i sa roditeljima.

C. Nastavnici koordinatori mogu pripremiti kratak članak sa fotografijama za objavljivanje na društvenim mrežama partnerskih škola

D. Nastavnici dva partnerska odeljenja razmatraju, analiziraju i koriste rezultate sesije videokonferencije kako bi nastavili da razvijaju, da bi daljim predlozima produbili zajednički plan rada.

8. Završna aktivnost- izvlačenje zaključaka

- Dalji fokus je / može se razviti i podeliti na:
- neki metakognitivni aspekti sprovedene aktivnosti: kako je aktivnost pripremljena, planirana, izvedena, zaključena, dokumentovana, vrednovana, diseminirana? Zašto? Ko je šta i kada uradio?
- podsticanje razmišljanja, promovisanje klasnih ili autonomnih studija o glavnim karakteristikama evropskih gradova i geografskih područja: stanovništvo, morfologija, društvene karakteristike, arhitektonska svest, estetske vrednosti, interkulturalno znanje, osećanja i emocije o onome što se posmatra, sluša, saznaje tokom Video konferencije .
-

9. Razmišljanja, pregled ciljeva

Odeljenjske starešine dve partnerske škole nastavljaju da dele i vrednuju Video konferenciju i srodni Školski plan za razvoj evropske i međunarodne dimenzije obrazovanja tokom sledeće Međuodredne skupštine uz učešće predstavnika roditelja.

Nastavni timovi dve partnerske škole mogu da osmisle i planiraju još jednu video konferenciju posvećenu prezentaciji njihovog školskog sedišta, virtuelni obilazak škole, uključujući arhitektonske inovativne karakteristike - npr. novi prostori za učenje - prisustvo biljaka i cveća u školi, intervjui uživo sa direktorom škole, sekretarskim i administrativnim osobljem, negovateljima.

Predlog za sledeću školsku godinu: učenici dva partnerska odeljenja, nakon razmene pisama, crteža prethodnih meseci, predstavljanja na engleskom na prethodnim sesijama uživo, sada savršeno mogu da prepoznaju svoje drugare i njihovo ime! Dat je predlog da se u narednoj školskoj godini lično posetimo!

10. Inspiracija

- Saradnja osnovnih škola, evropska i međunarodna dimenzija obrazovanja, evropsko građanstvo, proučavanje evropskih i svetskih regiona, dokumentovanje projektnih aktivnosti putem blogova/portfolija/časopisa. neki primeri i prakse: www.epals.com
- <http://scuolasanfilippo.blogspot.com/2014>
- <http://ipssanfilippo.blogspot.com/2022/10/>
- <https://www.scuolesanfilippo.edu.it/pagine/international-primari-school-sfilippo-1>

3.12 Priča o mom imenu

1. **Vrsta aktivnosti:** U zatvorenom prostoru
2. **Tema: Igra** o suočavanju sa kulturnim razlikama
3. **Ciljevi učenja:** Da se upoznaju; da dele različite lične i kulturne aspekte imena učenika; razumevanje i uvažavanje kulturnih razlika kroz lične priče. Ova aktivnost podstiče dublju vezu među učesnicima deljenjem ličnih i kulturnih priča povezanih sa njihovim imenima, promovisanjem inkluzivnosti i uzajamnog poštovanja.
4. **Ciljna grupa:** učenici od 10 do 14 godina
5. **Neophodni materijali:** flipchart ili ploča
6. **Trajanje:** Pribl. 3 min. po priči, ukupno trajanje u zavisnosti od broja učesnika
7. **Glavne aktivnosti:**

Učenici su pozvani da podele priču o svom imenu, njegovoj istoriji i značenju. Edukatori mogu zatražiti od svojih učenika da se raspitaju o svom imenu od svojih roditelja i da odgovore na sledeća pitanja (može se uraditi i kao domaći zadatak):

- o Ko je izabrao vaše ime i zašto?
- o Da li to ima značenje?
- o Da li je uvek bilo ovako ili se promenilo?
- o Da li ljudi ponekad izgovaraju ili pišu vaše ime na pogrešan način?
- o Da li ti se sviđa tvoje ime?
- o Kako biste voleli da vas zovu?
- o Kako vas zovu rođaci i prijatelji?
- o Da li postoji drugačiji način pisanja / izgovaranja vašeg imena na drugom jeziku?
- o U kojoj jezičkoj verziji najviše volite svoje ime?
- o Da li postoji priča povezana sa vašim imenom?

Dobro okruženje je da sedite u krugu tako da svi mogu dobro da vide i čuju. Treba pripremiti flipchart ili tablu sa pitanjima. Na flipchartu vizualizujte neka pitanja kako biste pomogli učesnicima da shvate na koji način da ispričaju priču svoje ime.

Zatim će se učenici okupiti u krugu u razredu i edukator ih poziva da podele priče o svojim imenima. Vaspitač može započeti i dati primjer pričajući priču o svom imenu.

Niko ne bi trebalo da bude primoran da odgovori na sva pitanja.

Ako ostane neko vreme, vaspitač može pozvati svakog polaznika da napiše svoje ime na papir i pored svakog slova imena nešto tipično za njega, počevši od odgovarajućeg slova. To može biti karakteristika, hobi, osoba itd.

Zatim svako predstavlja svoje ideje ostatku grupe.

Saveti: ako je grupa velika i ima ograničeno vreme, učenici mogu raditi u malim grupama. Podsticanje učenika da crtaju, a ne pišu, uklanja pritisak sa onih koji su manje sposobni u smislu čitanja ili pisanja.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

Učenici uče više jedni o drugima, uče da vrednuju pozadinu jedni drugih i razmišljaju o vezi između imena, identiteta i kulturne pozadine.

Učenici:

- steću samosvest
- razvijaju samoizražavanje i aktivno slušanje
- bolje se upoznaju i razvijaju samopouzdanje
- u stanju su da identifikuje zajedničke tačke i razlike

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razgovarajte o tome kako je aktivnost pomogla učenicima da steknu samosvest i samoizražavanje.
- Razmislite o tome kako se aktivno slušanje praktikovalo.
- Istaknite razvoj samopouzdanja i razumevanja kulturnih sličnosti i razlika.
- Pregledajte specifične kompetencije koje su uključene: samosvest, samoizražavanje, komunikacija (na stranom jeziku), slušanje, izgradnja odnosa i interkulturalno razumevanje.

Ova aktivnost podstiče dublju vezu među učesnicima deljenjem ličnih i kulturnih priča povezanih sa njihovim imenima, promovisanjem inkluzivnosti i uzajamnog poštovanja.

10. Inspiracija:

- PRAKSA Sprečavanje radikalizma kroz kompetencije kritičkog mišljenja (Projekat br. 2018-1-IT02-KA201-048442 finansiran od strane Erasmus+ programa Evropske unije)
- Projekat "Slušaj" (2019) Broj projekta: 2016-1-DE02-KA204-003341

3.13 Lični heroji

1. Vrsta aktivnosti: Zatvoreni prostor (idealno 2 prostorije)

2. Tema: Igra o suočavanju sa kulturnim razlikama. Istraživanje kulturnih razlika i sličnosti kroz lične heroje. Ova aktivnost podstiče učenike da istražuju svoje lične heroje dok stižu uvid u kulturne razlike i sličnosti unutar grupe. Promoviše razumevanje, poštovanje i radoznalost o različitim perspektivama, podstičući inkluzivnije i svesnije okruženje za učenje.

3. Ciljevi predmeta:

- Da postanemo svesni kulturnih razlika i sličnosti.
- Da podstakne radoznalost o ličnim herojima drugih.
- Da podstakne razumevanje i poštovanje među učesnicima.
- Razmišljati o etnocentrizmu i uticaju kulturnih modela.
- Da razgovaramo o ulozi istorije i medija u oblikovanju heroja.

4. Ciljna grupa: učenici od 8 do 14 godina

5. Neophodni materijali:

- Flip čart papir
- Označivači
- Časopisi ili novine (opciono)
- Fotografije, zapisi ili novinski rezovi heroja (opciono)

6. Trajanje: 2 sata**7. Glavne aktivnosti:**

Svi imamo poštovanje i divljenje prema ljudima koji nas inspirišu. Ponekad služe kao uzori. Razmenom osećanja o svojim ličnim herojima, bez obzira da li žive ili ne, učenici mogu da se bolje upoznaju i steknu uvid u različite kulture.

Pitanja koja se rešavaju:

- Heroji kao elementi i simboli socijalizacije i kulture.
- Različita čitanja istorije i različite lične sklonosti i ukusi.
- Razlike i stvari koje su zajedničke ljudima iz različitih kultura i etničkih sredina.

Ako je grupa velika, predlaže se da se učesnici podele u grupe od 5 do 6 ljudi. Zamolite učenike da počnu razmišljajući sami o tri osobe koje su njihovi lični heroji. Nakon desetak minuta pozovite učenike da podele svoje izbore i da kažu šta se dive kod tih ljudi. Dozvolite dovoljno vremena za pravu razmenu i ispitivanje. Zamolite svaku grupu da na flip čartu navede imena heroja, njihovu nacionalnost i, ako je potrebno, oblasti u kojima su postali poznati, npr. sport, muzika, bioskop, itd.

Na plenarnom zasjedanju, zamolite svaku grupu da predstavi svoj flip čart drugim grupama.

U sesiji debriefinga treba da zabeležite koji heroji, ako ih ima, se pominju više puta ili se često pojavljuju.

Zatim edukatori pozivaju učenike da kažu da li su uživali u ovoj aktivnosti, a zatim da razgovaraju o sledećim pitanjima:

- Da li je bilo iznenađenja ili heroja koji su bili nepoznati nikome? Reci zašto.
- Da li je postojao trend u pogledu, na primer, nacionalnosti ili pola? Ako je tako, zašto je većina heroja iste nacionalnosti, kulturne pozadine ili pola? Da li su to državljani ili stranci?
- Šta je to što nas tera da cenimo neke heroje, a ne neke druge?
- Da li mislite da su vaši heroji univerzalni? Zašto ili zašto ne?

Ova aktivnost može biti uzbudljivija, ako su učenici unapred informisani kako bi mogli da donesu fotografije, zapise ili novinske isečke svojih heroja. Kao alternativa, sakupite časopise ili novine, posebno časopise za mlade, i ostavite ih učenicima u sobi. Princip koji stoji iza aktivnosti, da su naši izbori heroja relativni i zavise od naše kulture, bolje funkcioniše ako je grupa multikulturalna. Pažljiv pogled će otkriti značajne razlike u načinu na koji se pristupa ciljevima.

Kao dodatni element vežbe možete identifikovati heroja, bilo lokalnog, nacionalnog ili međunarodnog, za koga mislite da bi trebalo da bude predstavljen vašim učenicima u ovom kontekstu. Junak može biti neko ko je pokazao veliku snagu karaktera ili postigao nešto posebno u borbi protiv rasizma, ksenofobije ili antisemitizma, ili može biti neko koga ste identifikovali kao da je doprineo borbi protiv drugog pitanja kao što su netolerancije različitih vrsta.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

- Sumirajte ključne tačke o kojima se raspravljalo tokom aktivnosti.
- Naglasite važnost razumevanja i poštovanja različitih kulturnih pozadina i ličnih heroja.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Ciljevi su bili:

Da bi učesnici bili svesni razlika i sličnosti unutar grupe.

Da podigne radoznalost učesnika o tuđim herojima.

Da se upoznaju u grupi.

Biti samokritičan prema nečijem etnocentrizmu (razumevanje dominantnog kulturnog modela u odnosu na model manjine).

Da razmisli o ulozi nastave istorije i medija kao kreatora heroja.

10. Inspiracija:

Savet Evrope (2016): Obrazovni paket Svi različiti Svi jednaki. [Resurs Saveta Evrope](#)

3.14 Napravite korak napred

1. **Vrsta aktivnosti:** Interaktivno igranje uloga i diskusija.

2. **Tema:** Socijalna pravda, jednakost i empatija, razumevanje društvenih nejednakosti.

3. Ciljevi predmeta:

- o Razviti empatiju i razumevanje različitih društvenih situacija.
- o Da se podigne svest o društvenim nejednakostima i privilegijama.
- o Da podstakne kritičko razmišljanje o pravičnosti i pravdi u društvu.

4. Ciljna grupa:

- o Učenici od 8 do 12 godina

5. Neophodni materijali:

- o Kartice uloga koje opisuju različite društvene scenarije.
- o Otvoren prostor za decu da se kreću.
- o Spisak izjava koje treba pročitati naglas.
- o Opciono: vizuelna pomagala za predstavljanje društvenih situacija.

6. Trajanje:

- o 45-60 minuta.

7. Glavne aktivnosti:

- o Uvod: Objasnite svrhu aktivnosti. Razgovarajte o konceptima empatije, socijalne pravde i nejednakosti na način koji odgovara uzrastu.
- o Zadatak uloge: Distribuirajte kartice uloga svakom detetu. Kartice uloga treba da opišu različite likove iz različitih društvenih sredina (npr, dete iz bogate porodice, izbeglica, dete sa invaliditetom, itd).
- o Uputstvo: Objasnite da ćete pročitati niz izjava. Ako se izjava odnosi na njihov karakter, trebalo bi da naprave korak napred.
- o Izvršenje aktivnosti:
 - 1. Pročitajte izjave kao što su "Nikada nisam morao da brinem o tome odakle će doći moj sledeći obrok", "Mogu da idem u školu bez ikakvih prepreka", itd.
 - 2. Posmatrajte kretanje dece i nastale udaljenosti između njih.
- o Razmatranje:

1. Razgovarajte o aktivnosti sa decom. Postavljajte pitanja poput:
 - Kakav je osećaj da preduzme korake napred ili ostane na mestu?
 - Šta ste primetili o različitim pozicijama vaših vršnjaka?
 - Zašto mislite da su neki ljudi bili u stanju da krenu napred češće od drugih?
2. Razgovarajte o razlozima društvenih nejednakosti i važnosti empatije i pravičnosti.

Ohrabrite decu da dele svoje misli i osećanja.

Napomene za facilitatore:

- Budite osetljivi na osećanja i reakcije dece tokom aktivnosti.
- Obezbedite podržavajuće i neosudjujuće okruženje.
- Budite spremni da se pozabavite svim teškim emocijama ili pitanjima koja se pojavljuju.
- Prilagodite aktivnost po potrebi kako bi odgovarala specifičnim grupnim i individualnim potrebama.

8. Završne aktivnosti – Izvlačenje zaključka:

- o Sumirajte ključne lekcije naučene o empatiji, privilegiji i socijalnoj pravdi.
- o Naglasite važnost razumevanja i podrške onima koji se suočavaju sa različitim izazovima.
- o Naglasite kako male akcije i svest mogu doprineti pravednijem društvu.

9. Refleksija, pregled ciljeva:

- o Odraž:
 - Ohrabrite decu da razmisle o tome šta su naučili o različitim društvenim situacijama.
 - Zamolite ih da razmisle o tome kako mogu biti empatičniji i podržavaju u svakodnevnom životu.
- o Pregled ciljeva:
 - Da li je aktivnost pomogla deci da razumeju različite društvene nejednakosti?
 - Da li su bili u stanju da saosećaju sa likovima koje su prikazali?
 - Da li su se uključili u smislene diskusije o pravičnosti i pravdi?

10. Inspiracija:

- o Freire, P. (1970). *Pedagogija potlačenih*.
- o Rawls, J. (1971). *Teorija pravde*.
- o Materijali UNICEF-a i drugih organizacija za zastupanje djece o socijalnoj pravdi i nejednakosti.

3.15 Igranje sa slikama

1. **Ključni koncept:** Razumevanje ljudskih prava kroz vizuelnu interpretaciju i diskusiju
2. **Vrsta aktivnosti:** Zatvorena, interaktivna grupna aktivnost
3. **Tema:** Istraživanje Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima kroz fotografiju, razumevanje ljudskih prava kroz vizuelnu interpretaciju i diskusiju

4. Ciljevi predmeta:

- Upoznati učenike sa Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima.
- Da podstakne kritičko razmišljanje i diskusiju o ljudskim pravima.
- Da razvije sposobnost tumačenja vizuelnih medija.
- Da cenimo različite perspektive o pitanjima ljudskih prava.

5. Ciljna grupa: učenici od 10 do 14 godina

6. Neophodni materijali:

- Zbirka od 20-30 fotografija, numerisanih (mogu se preuzeti iz [Deklaracije o ljudskim pravima](#) UN-a)
- Veliki sto za prikaz fotografija
- Zidni grafikon sa listom članova Deklaracije o ljudskim pravima (dostupno na [Članci Deklaracije o ljudskim pravima](#))
- Flip grafikon ili bela tabla i markeri

7. Trajanje: 30 minuta

8. Glavne aktivnosti:

Položite slike na veliki sto.

- Recite učenicima da rade individualno
- Pročitajte jedan od članaka iz Opšte deklaracije o ljudskim pravima i napišite ga na tabli / flip grafikonu.
- Zamolite učesnike da pogledaju fotografije i da izaberu onu koja, po njihovom mišljenju, najbolje predstavlja članak
- Zatim pitajte svaku osobu zauzvrat da kaže koju sliku su izabrali i zašto
- Zabeležite koje su slike izabrane; Napišite brojeve na tabli.
- Uradite još četiri ili pet krugova, navodeći različite članke iz Deklaracije o ljudskim pravima (Izaberite mešavinu građanskih i političkih i socijalnih i ekonomskih prava)
- Počnite sa pregledom same aktivnosti, a zatim nastavite da razgovarate o tome šta su učenici naučili.
 - o Da li su pojedinci izabrali različite slike u različitim rundama, ili su mislili da je jedna ili dve slike sve rekle?

- o Da li su različiti ljudi izabrali iste slike u različitim rundama, ili su ljudi imali veoma različite ideje o tome šta predstavlja različita prava? Šta nam to govori o tome kako svako od nas vidi svet?
- o Pregledajte listu na flipchartu. Koje fotografije su najčešće izabrane? Šta je bilo posebno u vezi sa ovim slikama? Zašto su često birani? Da li je veličina ili boja napravila razliku, ili je ono što je bilo na slici bilo značajno?
- o Da li je neka pojedinačna slika izabrana da predstavlja nekoliko različitih prava?
- o Da li se neko nije složio sa tuđim tumačenjem određene slike?
- o Da li je bilo fotografija koje nikada nisu izabrane? Da li se ipak mogu tumačiti da predstavljaju ljudsko pravo? Koji?

9. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

- Sumirajte ključne tačke o kojima se raspravljalo tokom aktivnosti.
- Istaknite važnost razumevanja i poštovanja ljudskih prava.
- Razmislite o tome kako se vizuelni mediji mogu tumačiti na različite načine i kako to utiče na naše razumevanje ljudskih prava.

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razmislite o efikasnosti aktivnosti u ispunjavanju njenih ciljeva:
 - Uvođenje Opšte deklaracije o ljudskim pravima.
 - Podsticanje kritičkog razmišljanja i diskusije.
 - Razvijanje veština vizuelne interpretacije.
 - Uvažavanje različitih perspektiva.
- Pitajte učenike za povratne informacije o aktivnosti i onome što su naučili.

11. Inspiracija:

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, UN

3.16 Zoološki vrt

1. **Vrsta aktivnosti:** Fizička aktivnost na otvorenom i vežba za izgradnju tima
2. **Tema:** Kurs prepreka sa životinjskom tematikom koji naglašava timski rad uprkos fizičkim ograničenjima, empatiju i prevazilaženje prepreka kroz saradnju, inkluzivno obrazovanje, izgradnju tima, važnost saradnje i empatije u prevazilaženju izazova.
3. **Ciljevi predmeta:**
 - o Da razumemo važnost timskog rada, uprkos razlikama i preprekama.
 - o Razviti empatiju doživljavajući fizička ograničenja.
 - o Podsticanje kreativnosti u rešavanju problema i saradnji.
5. **Ciljna grupa:** 6-10 godina starosti učenika
6. **Neophodni materijali:**
 - o Zavoj
 - o Karton
 - o Kutija
 - o Materijali za teretanu (čunjevi, užad, prostirke, itd.)
 - o Obojene kartice sa imenima životinja
7. **Trajanje:** Približno 1 sat

8. Glavne aktivnosti:

Vaspitači treba da napišu ime životinje na kartice različitih boja (preporučuje se da se pripreme tri seta od 10 kartica različitih boja i svaki set posveti životinji), preklope ih i zatim stave u kutiju iz koje učenici mogu da izvlače po jednu kartu. Svi učenici sa karticom iste boje će formirati tim. Tako će biti formirano nekoliko timova, od kojih svaki odgovara boji i uključuje sledeće životinje:

1. Kengur koji je slomio nogu: dete će morati da skoči sa samo jednom nogom;
2. Slep pas: dete će morati da stavi povez preko očiju;
3. Pingvin čije peraje boli: dete će morati da drži ruke iza leđa.

Važno: Vaspitači će morati da objasne aktivnost i uvedu likove pre nego što deca crtaju. Svaki tim mora da pomogne jedan drugom kroz kurs prepreka, sećajući se svojih ograničenja. Deca će biti slobodna da pomognu sebi u skladu sa svojim tumačenjem poteškoća i korišćenjem strategija koje identifikuju.

U ovoj fazi, važno je podsetiti decu da ovo nije "vremensko" takmičenje.

Na kraju igre, posebna zasluga će biti dodeljena grupi koja je završila kurs, tako da je svaki učesnik zaštićen i da će moći bolje objasniti pozajmljene tehnike pomoći.

Nagoveštaj: Kurs mogu paralelno voditi tri tima; Svaki tim će početi čim se završi prethodni. Kada tim završi, oni mogu da se vrate na početak, a deca mogu da menjaju likove. Na taj način, svako dete će moći da oponaša drugačiji karakter i iskusi svoje granice i potrebe. Kada deca završe igru, oni će sedeti na zemlji podeljeni u grupe sa kojima su putovali, i biće im postavljena pitanja: 1. Da li ste se zabavili? 2. Koja je bila najveća poteškoća? 3. Kako ste prevazišli poteškoće?

9. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

- Sumirajte aktivnost, naglašavajući važnost timskog rada, empatije i rešavanja problema.
- Istaknite kako je svaki član tima doprineo prevazilaženju prepreka.

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Razgovarajte o tome kako je aktivnost ispunila ciljeve učenja.

Ohrabrite decu da podele svoja razmišljanja o tome kako su se osećali u svakoj ulozi i šta su naučili o timskom radu i empatiji.

11. Inspiracija:

Empatija i timski rad: Nastavne strategije: članak koji govori o nastavnim strategijama za podsticanje empatije i timskog rada među mladim učenicima, usklađujući se sa ciljevima aktivnosti.

Fizička aktivnost i socijalne veštine kod dece Ovo istraživanje naglašava uticaj fizičkih aktivnosti na razvoj socijalnih veština, naglašavajući timski rad i saradnju. [Fizička aktivnost i socijalne veštine - NCBI](#)

3.17 Raznobojni svet

1. **Ključni koncept:** Prihvatanje različitosti i razumevanje vrednosti individualnih razlika
2. **vrsta aktivnosti:** zatvoreni prostor
3. **Tema:** Prepoznavanje i prihvatanje razlika
4. **Ciljevi predmeta:**

- Da bi se razumela važnost različitosti i inkluzije.
- Da podstakne empatiju i prihvatanje među vršnjacima.
- Da izrazi individualnost kroz kreativne aktivnosti.
- Promovisati saradnju i deljenje.

5. **Ciljna grupa:** 6-10 godina starosti

6. **Neophodni materijali:**

- Siluete slona za bojenje
- Materijali za bojenje (markeri, bojice, obojene olovke, itd.)
- Video "Elmer raznobojni slon" David McKee (dostupno na [YouTube-u](#))

7. **Trajanje:** oko 1 sat i 30 minuta

8. **Glavne aktivnosti:**

Uvod i diskusija:

- Počnite postavljanjem pitanja deci o razlikama i različitostima. Moguća pitanja:
 - o Šta znači biti drugačiji?
 - o Zašto je dobro imati prijatelje koji su drugačiji od nas?
 - o Kako možemo pomoći jedni drugima kada imamo različite snage i slabosti?
- Podstiču razmišljanje o saradnji, deljenju i mogućnostima koje raznolikost nudi.

Video prezentacija:

- Pokažite video "Elmer raznobojni slon".
- Link: [Elmer raznobojni slon](#)

Diskusija na videu:

- Pitajte decu njihovo mišljenje o videu:
 - o Zašto se Elmer osećao drugačije od ostalih slonova?
 - o Kako su Elmerove razlike učinile posebnim?
 - o Šta su drugi slonovi naučili od Elmera?
- Ohrabrite decu da podele svoje misli i osećanja o priči.

Kreativna aktivnost: Ukrašavanje silueta slonova:

- Podijelite siluete slonova djeci.
- Zamolite ih da ukrašavaju svoje slonove na način koji odražava njihove ličnosti, strasti i jedinstvene osobine.
- Obezbedite materijale za bojenje i podstičite kreativnost i individualnost.

- Kada završite, prikažite sve ukrašene slonove kako biste stvorili "klasu jedinstvenih slonova".

Deljenje i prezentacija:

- Dozvolite svakom detetu da predstavi svog ukrašenog slona i objasni zašto su izabrali određene boje ili dizajn.
- Razgovarajte o tome kako je svaki slon poseban i jedinstven, baš kao i svaki učenik.

9. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

- Sumirajte ključne tačke o kojima se raspravljalo tokom aktivnosti.
- Naglasite da svačije razlike čine grupu posebnom i jačom.
- Ojačati ideju da uključivanje i prihvatanje različitosti dovesti do bogatije i podržavajuće zajednice.

10. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Razmislite o tome kako je aktivnost pomogla u ispunjavanju ciljeva učenja:

- o Razumevanje važnosti raznolikosti i inkluzije.
- o Podsticanje empatije i prihvatanja.
- o Podsticanje kreativnog samoizražavanja.
- o Promovisanje saradnje i deljenja.

Pitajte decu za povratne informacije o aktivnosti i šta su naučili.

- 11. Inspiracija:** Inspirisan knjigom "Elmer" Davida McKeea i njenom porukom slavljenja različitosti i inkluzije.

3.18 Moj grad

1. vrsta aktivnosti: zatvoreni prostor

- 2. Tema:** Zamišljanje i planiranje poboljšanja za grad. Razumevanje i predviđanje poboljšanja u našem gradu kroz dečije perspektive, angažovanje dece u urbanističkom planiranju i arhitekturi kako bi im pomogli da razumeju svoje okruženje i zamisle bolju budućnost za svoju zajednicu.

3. Ciljevi predmeta:

- Prepoznati prednosti i nedostatke lokalnog grada.
- Da podstakne kreativno razmišljanje i rešavanje problema.
- Da podstakne osećaj zajednice i građanskog angažmana.
- Razviti razumevanje urbanizma i arhitekture

4. Ciljna grupa: učenici od 8 do 12 godina

5. Neophodni materijali:

- Fotografije sadašnjeg grada (razni javni prostori, ulice, zgrade, itd.)
- Crtanje papira
- Markeri, bojice, obojene olovke
- Pristup čitanju ili video zapisu o gradu i njegovom poreklu
- Flip chart ili bela tabla za grupnu diskusiju

6. Trajanje: oko 1 sat i 30 minuta

7. Glavne aktivnosti:

Uvod:

- Počnite sa čitanjem ili video o gradu i njegovom poreklu. Objasnite istoriju i razvoj grada, naglašavajući ključne znamenitosti i promene tokom vremena.
- Razgovarajte o trenutnom stanju grada i šta ga čini jedinstvenim.

Diskusione:

- Pitajte decu šta im se sviđa i ne sviđa u njihovom gradu. Napišite svoje odgovore na flip chart ili belu tablu.
- Ohrabrite ih da razmisle o tome šta nedostaje u njihovom gradu i šta bi se moglo poboljšati.

Aktivnost kreativnog crtanja:

- Distribuirajte fotografije različitih delova grada deci.
- Pozovite ih da zamisle kako bi njihov grad mogao izgledati sa poboljšanjima. Šta žele da vide da trenutno ne postoji? Šta bi njihov grad učinio boljim?
- Zamolite decu da nacrtaju svoju viziju poboljšanog grada koristeći fotografije kao polaznu tačku. Oni mogu dodati nove zgrade, parkove, igrališta, javne prostore, prevoz itd.

Prezentacija i deljenje:

- Neka svako dete predstavi svoj crtež i objasni svoje ideje za poboljšanje grada.
- Razgovarajte o različitim idejama i kako bi one koristile zajednici.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

- Sumirajte ključne ideje koje su predstavila deca.
- Istaknite zajedničke teme i inovativne sugestije.
- Naglasite važnost svačijeg doprinosa u stvaranju grada boljim mestom za život.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razmislite o tome kako je aktivnost pomogla u ispunjavanju ciljeva učenja:
- Prepoznavanje nedostataka grada i mogućnosti za poboljšanje.
- Podsticanje kreativnog razmišljanja i rešavanja problema.
- Podsticanje osećaja zajednice i građanskog angažmana.
- Razumevanje osnovnih pojmova urbanističkog planiranja i arhitekture.
- Zamolite decu da podele ono što su naučili o svom gradu i njihovoj ulozi u njegovom poboljšanju.

10. Inspiracija: *La città che vorrei: architettura per bambini* <https://www.ricreati.org/corsi-e-laboratori/bimbi/19-architettura-per-bambini.html>

3.19 idealan grad

1. Vrsta aktivnosti: Simulacija u zatvorenom i na otvorenom

2. Tema: Razumevanje i rešavanje arhitektonskih barijera za stvaranje inkluzivnog i pristupačnog grada

3. Ciljevi predmeta:

- Prepoznajte nedostatke i mogućnosti za poboljšanje u našem gradu.
- Stimulisati razmišljanje dece o punoj integraciji i učešću u društvenom životu osoba sa invaliditetom.

- Razviti empatiju i veštine rešavanja problema vezane za pristupačnost.

4. Ciljna grupa: 8-12 godina

5. Neophodni materijali:

- Kolica ili invalidska kolica za simulaciju
- Prepreke za stvaranje barijera (npr, kutije, rampe, koraci)
- Crtanje papira i markera / bojica
- Fotografije ili mape trenutnog grada
- Flip grafikon ili bela tabla

6. Trajanje: oko 1 sat i 30 minuta

7. Glavne aktivnosti:

Uvod:

- Počnite sa kratkom diskusijom o važnosti pristupačnosti u gradovima.
- Objasnite šta su arhitektonske barijere i kako mogu uticati na osobe sa invaliditetom i druge, kao što su roditelji sa kolicima.

Aktivnost simulacije:

- Postavite kurs prepreka u učionici ili na otvorenom prostoru kako biste simulirali grad sa različitim arhitektonskim barijerama.
- Da li jedno dete u isto vreme simulira biti majka sa kolicima, kretanje kroz prepreke.
- Posmatrajte poteškoće sa kojima se suočavaju i razgovarajte o svakoj barijeri na koju naišete.

Grupno razmišljanje:

- Okupite decu i razgovarajte o njihovim iskustvima tokom simulacije.
- Zamolite ih da razmisle o preprekama na koje su naišli i kako su se osećali.
- Razgovarajte o važnosti pristupačnog dizajna i kako to koristi svima.

Aktivnost kreativnog rešenja:

- Podijelite djecu u male grupe.
- Dajte svakoj grupi mapu ili fotografiju dela grada sa poznatim barijerama.
- Zamolite grupe da redizajniraju područje kako bi ga učinili dostupnim, koristeći papir za crtanje i markere.
- Ohrabrite ih da kreativno razmišljaju o rešenjima kao što su rampe, šire staze i pristupačni ulazi.

Prezentacija i deljenje:

- Neka svaka grupa predstavi svoj redizajnirani prostor i objasni svoje izbore.
- Razgovarajte o različitim idejama i kako bi poboljšali pristupačnost za sve.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

- Sumirajte ključne tačke o kojima se raspravljalo i rešenja koja su predložila deca.
- Naglasite važnost pristupačnosti u stvaranju inkluzivnih gradova.
- Naglasite da male promene mogu napraviti veliku razliku u životima ljudi.

9. Refleksija i razmatranje ciljeva:

Razmislite o tome kako je aktivnost pomogla u ispunjavanju ciljeva učenja:

- Prepoznavanje nedostataka i mogućnosti za poboljšanje u gradu.
- Podsticanje razmišljanja o punoj integraciji i učešću osoba sa invaliditetom.
- Razvijanje empatije i vještina rešavanja problema vezanih za pristupačnost.

Pitajte decu šta su naučili o pristupačnosti i kako mogu pomoći u stvaranju inkluzivnijih prostora.

10. Inspiracija: "La città che vorrei: architettura per bambini" dostupno u [Ricarearti](#).

3.20 Umetnička galerija na otvorenom

1. Vrsta aktivnosti: Na otvorenom

2. Tema: Praktični umetnički projekat zajednice i inicijativa za urbanu revitalizaciju. Ponovni razvoj javnih prostora kroz kolaborativne umetničke instalacije.

3. Ciljevi predmeta:

- Kulturno obogaćivanje: Upoznajte učesnike sa transformativnom moći umetnosti u javnim prostorima.
- Angažovanje zajednice: Podsticanje saradnje između različitih grupa (profesionalci, školska deca, vaspitači, ulični umetnici, stanovnici) kako bi se ulepšali i aktivirali javne površine.
- Ekološka svest: Promovisati upravljanje i odgovornost za održavanje i uvažavanje javnih prostora.
- Razvoj veština: Pružiti mogućnosti za učenje umetničkih tehnika, upravljanje projektima i timski rad.

4. Ciljna grupa: učenici od 8 do 12 godina

5. Neophodni materijali:

Umetnički pribor: Boje, četke, platna, markeri, boje u spreju, šablone, itd.

Alati za ugradnju: Čekići, čavli, užad, lepkovi, itd

Zaštitna oprema: Rukavice, naočare (ako je potrebno za ugradnju)

Materijali za dokumentaciju: Kamere, sveske, olovke

Alati za procenu javnog prostora: Mape, fotografije postojećih područja

6. Trajanje:

Trajanje projekta može varirati u zavisnosti od obima i obima instalacija, ali obično uključuje:

Faza planiranja: Nekoliko nedelja za prikupljanje ideja, planiranje dizajna i obezbeđivanje dozvola.

Faza implementacije: Nekoliko dana do nedelja za stvarnu instalaciju i stvaranje umetničkih dela.

Faza evaluacije i refleksije: Završni događaj ili tekuće izložbe za predstavljanje završene galerije.

7. Glavne aktivnosti:

Uvod:

Ključni koncept se vrti oko korišćenja umetnosti kao katalizatora za revitalizaciju javnih prostora, podsticanje angažovanja zajednice i promovisanje brige i upravljanja zajedničkim javnim resursima. Ova aktivnost ima za cilj da osnaži zajednice da kreativno sarađuju u transformaciji svog lokalnog okruženja, promovisanju inkluzivnosti i povećanju javnog uvažavanja umetnosti i javnih prostora.

Brainstorming i planiranje zajednice:

- Organizovati radionice i sastanke kako bi prikupili doprinos stanovnika o željenim temama i lokacijama za umetničke instalacije.
- Saradnja sa edukatorima kako bi uključili decu u sesije brainstorminga kako bi generisali ideje za umetnička dela.

Dizajn i umetnički razvoj:

- Organizovati dizajnerske radionice u kojima učesnici, uključujući profesionalce, decu, edukatore i umetnike, sarađuju na stvaranju skica i planova za umetnička dela.
- Osigurati da dizajni uzimaju u obzir pristupačnost, kulturnu relevantnost i estetsko poboljšanje javnih prostora.

Umetničko izvođenje i instalacija:

- Implementirati odobrene dizajne uz pomoć umetnika i volontera, pretvarajući identifikovane javne prostore u umetničke galerije.
- Koordinirati logistiku instalacije, obezbeđujući bezbednost i poštovanje propisa o javnom prostoru.

Otkrivanje i proslava zajednice:

- Domaćin javnog događaja za otkrivanje umetničke galerije, pozivajući članove zajednice, zainteresovane strane i lokalne vlasti da proslave završetak projekta.
- Organizovati vođene ture i razgovore sa umjetnicima kako biste angažirali javnost sa umjetničkim djelima i njihovim značajem.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

Izložba i javni angažman:

Održavajte zamah organizovanjem tekućih izložbi, turneja i edukativnih aktivnosti vezanih za umetničku galeriju na otvorenom.

Podsticanje interakcije javnosti i povratne informacije za procenu zadovoljstva zajednice i prikupljanje predloga za buduća poboljšanja.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Razmislite o tome da li je projekat uspješno postigao svoje ciljeve kulturnog obogaćivanja, angažmana zajednice, ekološke svijesti i razvoja vještina.

- Proceniti povratne informacije učesnika i uticaj na zajednicu kako bi se procenila efikasnost projekta u revitalizaciji javnih prostora i negovanju osećaja vlasništva među stanovnicima.

10. Inspiracija: Inspirisan globalnim inicijativama kao što su:

- Vinwood Valls u Majamiju, SAD, koji je transformisao skladišni okrug u svetski poznatu umetničku galeriju na otvorenom.
- Program Mural Arts u Filadelfiji, SAD, poznat po svojim projektima murala u zajednici koji angažuju različite grupe u urbanoj revitalizaciji.

3.21 Škola koju bih voleo

1. Vrsta aktivnosti: Zatvoreni

2. Tema: promovisanje i sprovođenje kulture inkluzije

3. Ciljevi učenja: saznati više o solidarnosti, inkluziji i različitosti. Učenje i doživljavanje prava osoba sa invaliditetom i širenje kulture inkluzije, razvijanje sposobnosti posmatranja, slušanja i obraćanja više pažnje na potrebe svih, stavljajući u cipele drugih.

4. Ciljna grupa: 8-14 godina učenici-stari učenici

5. Neophodni materijali: nisu potrebni posebni materijali

6. Trajanje: oko 3 sata

7. Glavne aktivnosti:

Mnogo puta doživljavamo mesto koje često nije dostupno svim ljudima. Hajde da razmislimo o tome na trenutak... Da biste pristupili stambenoj zgradi u kojoj živimo, da li postoje stepenice za penjanje? Da li postoji rampa za one koji ne mogu da hodaju? Da li je lift dovoljno velik da stane u kolica ili kolica?

Da li postoje liftovi i rampe u školi? Postoje li natpisi na Brajevom pismu ili taktilni elementi koji olakšavaju osobi koja ne vidi? Da li na policama biblioteke postoje znakovi i knjige napisane na Brajevom pismu?

Ovo su neki saveti koje vaspitač može dati dečacima i devojčicama pre nego što organizuje turneju u školi.

1. Istražite sve prostore u školi, podijelite razred u male grupe i podijelite zadatke: jedna grupa će posmatrati ulaz i predvorje, druga hodnike, treći kupatila, dvorište, gimnaziju itd.

2. Svaka grupa će morati da proveri da li je prostor dostupan i osobama sa invaliditetom i, ako ne, treba da uzmu u obzir inkluzivne elemente koji će se dodati.

3. Kada se vrate u učionicu, sve grupe treba da opišu školu stvaranjem inkluzivnog okruženja, kroz crtež ili trodimenzionalni model.

8. Završne aktivnosti – donošenje zaključka:

Stavljanjem svih papira zajedno, učenici mogu izgraditi svoj inkluzivni školski model!

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Edukator preuzima ciljeve utvrđene na početku aktivnosti i, zahvaljujući diskusiji i razmeni sa učenicima koji su učestvovali u aktivnostima, utvrđuje da li su i kako učenici

postigli te ciljeve. Na osnovu rezultata edukatori izrađuju zaključke o tome koliko su učenici razumeli i internalizovali koncept solidarnosti, inkluzije i različitosti.

10. **Inspiracija:** *La città che vorrei: architettura per bambini*
<https://www.ricreati.org/corsi-e-laboratori/bimbi/19-architettura-per-bambini.html>

3.22 Grad koji bih voleo

1. **Vrsta aktivnosti:** Na otvorenom
2. **Tema:** primena i promovisanje kulture inkluzije
3. **Ciljevi učenja:** govoriti o solidarnosti, inkluziji i različitosti. Učenje i iskustvo prava osoba sa invaliditetom, širenje kulture inkluzije, podizanje svesti o važnosti pristupačnosti kako bi se osiguralo učešće svih osoba u društvenom životu
4. **Ciljna grupa:** učenici od 8 do 14 godina
5. **Neophodni materijali:** nisu potrebni posebni materijali
6. **Trajanje:** 3 sata
7. **Glavne aktivnosti:**

Pre strukturiranja stvarne aktivnosti biće neophodno izvršiti inspekciju zajedno sa učenicima kako bi se osiguralo da izabrana ruta ili lokacija bude dostupna i učesnicima sa invaliditetom. Evo kratke kontrolne liste: pogledajmo mesto sa stanovišta korisnika invalidskih kolica: da li postoje rampe, pristupačni liftovi ili liftovi za stepenice? Da li su kupatila, ulazi i izlazi dostupni? A za osobe sa oštećenim vidom? Ako se radi o istorijskoj zgradi (npr. palata, muzej, biblioteka) trebalo bi da se pobrinemo da poseta može biti i taktilna.

Takođe je naznačeno pružanje pojednostavljenih verbalnih opisa u slučaju učesnika sa kognitivnim smetnjama.

Proverimo da li je put do izabrane lokacije bez arhitektonskih i senzornih barijera.

U principu, izaberite i dizajnirajte rute koje imaju dobar stepen fleksibilnosti, tako da se mogu prilagoditi svačijim potrebama.

1. aktivnost: Prva aktivnost će se sastojati od posete koja će biti organizovana u palati ili istorijskoj vili, građanskom muzeju, biblioteci, koja takođe može imati otvoreni prostor kao što je vrt ili dvorište, gde se prirodni elementi mogu istraživati svim čulima, a ne samo pogledom. Učesnici će takođe moći da posete unutrašnjost i eksterijer kroz taktilna iskustva koja će im omogućiti da "vide" sa drugačijom perspektivom.

2. aktivnost: druga aktivnost, s druge strane, biće putujuća kako bi se posetilo susedstvo ili referentno područje škole kroz najznačajnija mesta ili gde toponimija može dovesti do priča o protagonistima ili određenim istorijskim periodima.

8. **Završne aktivnosti – donošenje zaključka:**

Na kraju učenici mogu da uspeju da naprave itinerer za rekonstrukciju istorije susedstva i njegovih transformacija, razmišljajući o komšiluku budućnosti, uzimajući u obzir obnovljena mesta i napuštena područja koja treba ponovo razviti, zamišljajući moguće destinacije i nove upotrebe, uvek sa ciljem da se uključe potrebe svih.

9. **Razmišljanje, pregled ciljeva:**

Edukator preuzima ciljeve utvrđene na početku aktivnosti i, zahvaljujući diskusiji i razmeni sa učenicima koji su učestvovali u aktivnostima, utvrđuje da li su i kako učenici postigli te ciljeve. Na osnovu rezultata edukatori izrađuju zaključke o tome koliko su učenici razumeli i internalizovali koncept solidarnosti, inkluzije i različitosti.

10. Inspiracija:

La città che vorrei: architettura per bambini
<https://www.ricrearti.org/corsi-e-laboratori/bimbi/19-architettura-per-bambini.html>
 Un'inclusione possibile fuori e dentro la scuola
<https://www.cbmitalia.org/partecipa/coltiviamo-linclusione/spunti-e-materiali-didattici/inclusione-fuori-e-dentro-la-scuola/>

3.23 Kreativni graditelji zajednice: Dizajniranje naših idealnih javnih prostora

1. Vrsta aktivnosti: Praktična radionica i interaktivno iskustvo učenja. Zatvoreni

2. Tema: Istraživanje i unapređenje javnih prostora kroz placemaking.

3. Ciljevi učenja:

- Razumevanje placemakinga: Upoznajte decu sa konceptom placemakinga i njegovog značaja u razvoju zajednice.
- Kreativnost i dizajn: Podsticanje kreativnosti i inovativnog razmišljanja u dizajniranju i unapređenju javnih prostora.
- Angažovanje zajednice: Podsticanje osećaja vlasništva zajednice i odgovornosti prema javnim prostorima.
- Ekološka svest: Promovisati održive prakse u projektovanju i održavanju javnih površina.

4. Ciljna grupa:

Deca uzrasta od 8-12 godina starosti, uključujući:

- Školske grupe
- Omladinske organizacije
- Društveni centri

5. Neophodni materijali:

- Materijali za crtanje: Papir, markeri, obojene olovke, bojice
- Materijali za izradu: Lepak, makaze, karton, materijali koji se mogu reciklirati
- Mape ili fotografije lokalnih javnih prostora
- Opciono: Modeli urbanih karakteristika (npr. klupe, sadnice)
- Zaštitna oprema (ako je primenljivo): Rukavice, naočare

6. Trajanje: Približno 1,5 do 2 sata, u zavisnosti od složenosti aktivnosti i dinamike grupe.

7. Glavne aktivnosti:

Kreiranje prostora podrazumeva transformaciju javnih prostora u živahne i inkluzivne zajednice mesta koja odražavaju potrebe i težnje lokalnog stanovništva. Ova aktivnost ima za cilj da osnaži decu da sebe vide kao aktivne učesnike u oblikovanju svog lokalnog okruženja, podstičući osećaj ponosa i odgovornosti za svoje prostore u zajednici kroz kreativno izražavanje i zajedničko rešavanje problema.

- Uvod u placemaking:
 - Počnite sa kratkim objašnjenjem ili video zapisom o tome šta je placemaking i zašto je to važno za zajednice.
- Lokalno istraživanje javnog prostora:
 - Pokažite mape ili fotografije lokalnih javnih prostora u kojima se može odvijati placemaking.
 - Razgovarajte o trenutnim karakteristikama, potencijalnim poboljšanjima i potrebama zajednice.
- Sesija dizajna i planiranja:
 - Podijelite djecu u male grupe i svakoj grupi dodijelite određeni javni prostor za redizajn ili poboljšanje.
 - Obezbedite materijale za crtanje i ohrabrite ih da razmišljaju i skiciraju svoje ideje za poboljšanje prostora.
 - Naglasite inkluzivnost, pristupačnost i održivost u svojim dizajnim.
- Prezentacija i povratne informacije:
 - Svaka grupa predstavlja svoje dizajnerske ideje ostalim učesnicima.
 - Formirati konstruktivne povratne informacije i diskusiju o svakom predlogu, naglašavajući prednosti i oblasti za poboljšanje.

8. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

- **Izgradnja konsenzusa:**
 - Ohrabrite grupe da spoje ideje i razviju dizajn konsenzusa koji uključuje najbolje elemente iz svakog predloga.
- **Zajednička izrada modela (opciono):**
 - Ako vreme dozvoljava i materijali su dostupni, deca mogu da kreiraju male modele ili prototipove svojih redizajniranih javnih prostora.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- **Grupno razmišljanje:**
 - Vodite diskusiju o tome šta su deca naučila o placemakingu, kreativnosti i angažmanu zajednice.
 - Pregledajte da li su ispunjeni ciljevi učenja i razgovarajte o novim stečenim uvidima.

10. Inspiracija:

- High Line u Njujorku, koji je transformisao napuštenu prugu u povišenom urbanom parku.
- Camden klupa u Londonu, moderan ali funkcionalan dizajn javnih sedišta koji odvraća anti-socijalno ponašanje.

3.24 Urbana priroda: istraživanje i radionica kreiranja prostora

1. Vrsta aktivnosti: Istraživanje na otvorenom i radionica za izradu mesta

2. Tema: Razumevanje urbane prirode i participativno placemaking

3. Ciljevi učenja:

- Identifikovati elemente urbane prirode i razumeti njihovu ulogu u ekosistemu.
- Da biste saznali više o principima placemakinga i održivog urbanog razvoja.
- Da razviju posmatračke, kreativne i timske veštine.
- Da podstakne osećaj vlasništva i odgovornosti prema urbanoj sredini.

4. Ciljna grupa: Deca uzrasta od 6 do 14 godina

5. Neophodni materijali:

- Časopisi ili sveske za posmatranje
- Olovke ili olovke
- Obojeni markeri ili bojice
- Kamere ili pametni telefoni (opciono)
- Sadite seme ili sadnice za sadnju
- Mali baštovanski alati (opcionalno)
- Umetnički pribor (boja, četke, kreda, itd.)
- Nagrade ili sertifikati za učešće (opciono)

6. Trajanje: Približno 2 do 2,5 sata.

7. Glavne aktivnosti:

Inspirisana idejom da deca mogu biti moćni agenti promena, ova aktivnost se oslanja na principe participativnog urbanističkog planiranja i obrazovanja o životnoj sredini. Inicijative za izradu mesta širom sveta pokazuju da čak i mali, projekti pod vodstvom zajednice mogu transformisati urbane prostore, čineći ih življim i održivijim. Ova aktivnost kombinuje istraživanje urbane prirode sa kreativnim placemakingom, podstičući osećaj vlasništva, upravljanje životnom sredinom i angažovanje zajednice među decom.

Uvod

- Okupite decu i objasnite svrhu radionice: istraživanje urbane prirode i doprinos placemakingu.

- Razgovarajte o značaju urbanih zelenih površina i kako poboljšavaju kvalitet života u gradovima.

Istraživanje prirode

- Vodite decu u vođenu šetnju po lokalnom području, ohrabrujući ih da posmatraju i dokumentuju elemente urbane prirode kao što su drveće, biljke, insekti i ptice.
- Neka koriste svoje dnevnike da skiciraju ili pišu o onome što vide, napominjući sve zanimljive karakteristike ili interakcije.

Diskusija o kreiranju novog prostora

- Vratite se na centralno mesto i razgovarajte o zapažanjima. Postavljajte pitanja poput:
 - Koje prirodne elemente ste приметили?
 - Kako ovi elementi imaju koristi od urbane sredine?
- Uvesti koncept placemakinga i kako deca mogu aktivno da učestvuju u poboljšanju svog okruženja.

Kreativna aktivnost stvaranja mesta

- Podelite decu u male grupe i obezbedite im umetničke potrepštine.
- Dodelite svakoj grupi mali projekat za poboljšanje područja, kao što su:
 - Sadnja semena ili sadnica na određenim mestima.
 - Kreiranje prirode tematske murale na zidovima ili trotoarima koristeći kredu ili boju.
 - Dizajniranje i postavljanje jednostavnih znakova koji obrazuju zajednicu o lokalnim biljkama i životinjama.
- Obezbediti nadzor odraslih i smernice za bezbedno i efikasno izvršenje projekata.

8. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

Deljenje i razmišljanje

- Neka svaka grupa predstavi svoj projekat i objasni svoj kreativni proces i uticaj koji se nadaju da će postići.
- Razgovarajte o važnosti njihovih doprinosa i kako male akcije mogu dovesti do značajnih pozitivnih promena u njihovoj zajednici.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

- Pregledajte ciljeve učenja i razgovarajte o tome kako su ispunjeni:
 - Koje nove aspekte urbane prirode ste otkrili?
 - Kako mislite da vaš projekat doprinosi zajednici?
 - Šta ste naučili o timskom radu i kreativnosti u placemakingu?
- Ohrabrite decu da razmišljaju o drugim načinima na koje mogu da nastave da poboljšavaju svoje okruženje.

10. Inspiracija:

- Projekat za javne prostore (RSJP) <https://www.pps.org/>
- Gerilski baštovanstvo <https://www.guerrillagardening.org/>

- Nacionalna asocijacija za rekreaciju i parkove (NRPA): <https://www.nrpa.org/>

3.25 Virtuelna radionica za istraživanje urbane prirode i za kreiranje prostora

1. Vrsta aktivnosti: Online istraživanje i placemaking radionica

2. Tema: Razumevanje urbane prirode i participativno placemaking

3. Ciljevi učenja:

- Identifikovati elemente urbane prirode i razumeti njihovu ulogu u ekosistemu.
- Znanje o principima kreiranja prostora i održivog urbanog razvoja.
- Razvoj posmatračke, kreativne i timske veštine.
- Podsticaj osećaj vlasništva i odgovornosti prema svojoj urbanoj sredini.

4. Ciljna grupa: Deca uzrasta od 6 do 14 godina

5. Neophodni materijali:

- Računari ili tableti sa pristupom internetu
- Časopisi ili sveske za posmatranje
- Olovke ili olovke
- Obojeni markeri ili bojice
- Pristup alatima za digitalno mapiranje (npr. Google Earth, Google Maps)
- Umetnički pribor za kreiranje digitalnih ili fizičkih umetničkih dela
- Softver za prezentacije (npr. PowerPoint, Google Slides)
- Alati za saradnju na mreži (npr. Zoom, Microsoft Teams, Google Meet)

6. Trajanje: 1,5 do 2 sata.

7. Glavne aktivnosti:

Angažovanje dece u virtuelnim aktivnostima kreiranja prostora nudi kreativan i interaktivan način da se povežu sa svojim urbanim okruženjem, čak i kada je fizička interakcija ograničena. Ovaj pristup podstiče duboko razumevanje svog okruženja i ohrabruje ih da kritički razmišljaju o tome kako mogu doprineti poboljšanju svoje zajednice. Takvo uključivanje oprema decu sa osnovnim veštinama i samopouzdanjem da aktivno učestvuju u svojim zajednicama, što na kraju dovodi do održivijih i podnošljivijih urbanih prostora.

Uvod

- Okupite decu na virtuelnom sastanku i objasnite svrhu radionice: istraživanje urbane prirode i doprinos placemakingu.
- Razgovarajte o značaju urbanih zelenih površina i kako poboljšavaju kvalitet života u gradovima.

Virtuelno istraživanje prirode

- Koristite alate za digitalno mapiranje da biste istražili lokalne parkove, zelene površine i urbana područja prirode. Vodite decu da posmatraju i identifikuju elemente kao što su drveće, biljke, vodene karakteristike i životinje.
- Neka koriste svoje dnevnike da skiciraju ili pišu o onome što vide, napominjući sve zanimljive karakteristike ili interakcije.
- Podstaknite upotrebu Google Earth-a za istraživanje poznatih urbanih parkova i zelenih površina širom sveta.

Diskusija o kreiranju prostora

- Vratite se na virtuelni sastanak i razgovarajte o zapažanjima. Postavljajte pitanja poput:
 - Koje prirodne elemente ste primetili?
 - Kako ovi elementi imaju koristi od urbane sredine?
- Uvesti koncept placemakinga i kako deca mogu aktivno da učestvuju u poboljšanju svog okruženja.

Kreativna aktivnost stvaranja mesta

- Podelite decu u male virtuelne sobe za razbijanje i obezbedite im digitalne umetničke potrepštine ili ih ohrabrite da kreiraju fizička umetnička dela koja će kasnije deliti.
- Dodelite svakoj grupi mali projekat za poboljšanje područja, kao što su:
 - Dizajniranje virtuelne bašte zajednice pomoću digitalnih alata.
 - Kreiranje digitalnih murala ili plakata na temu prirode.
 - Dizajniranje edukativnih znakova o lokalnim biljkama i životinjama.
- Obezbediti nadzor odraslih i smernice za bezbedno i efikasno izvršenje projekata.

8. Završne aktivnosti – izvlačenje zaključka:

Deljenje i razmišljanje

- Neka svaka grupa predstavi svoj projekat koristeći prezentacijski softver i objasni svoj kreativni proces i uticaj koji se nadaju da će postići.
- Razgovarajte o važnosti njihovih doprinosa i kako male akcije mogu dovesti do značajnih pozitivnih promena u njihovoj zajednici.

9. Razmišljanje, pregled ciljeva:

Pregledajte ciljeve učenja i razgovarajte o tome kako su ispunjeni:

- Koje nove aspekte urbane prirode ste otkrili?
- Kako mislite da vaš projekat doprinosi zajednici?
- Šta ste naučili o timskom radu i kreativnosti u placemakingu?

Ohrabrite decu da razmišljaju o drugim načinima na koje mogu da nastave da poboljšavaju svoje okruženje, čak i virtuelno.

10. Inspiracija:

Ova alternativna online aktivnost kombinuje virtuelno istraživanje prirode sa kreativnim placemakingom, podstičući osećaj vlasništva, upravljanje životnom sredinom i angažovanje zajednice među decom.

3.26 Kreiraj svoj grad

1. Tip aktivnosti: aktivnost u zatvorenom prostoru i na otvorenom

2. Tema

Napravite svoj grad mira: u sinergiji sa italijanskim komitetom UNICEF-a, zamislite i kreirajte škole i gradove prilagođene deci; kreativno razmišljanje, komunikacijske veštine: planiranje, dizajn i deljenje umetničkih produkcija; izvođenje akcija koje imaju za cilj da (pre)oblikuju naše gradove, naše zajednice kroz vrednosti dobrote, građanske svesti; interakcije sa drugim građanima; proaktivno građanstvo.

3. Ciljevi učenja

- Voditi učenike da zamišljaju, planiraju i deluju za stvaranje gostoljubivih i inkluzivnih škola i gradova;
- Voditi vaspitače, porodice, građane, grupe parova da vežbaju i primenjuju slušanje glasova devojčica, dečaka i tinejdžera, osećaj brige o našem urbanom okruženju;
- Promovisati univerzalne vrednosti bratstva*sestrinstva, jedinstva i mira; stimulirati društveni protagonizam učenika;
- Stimulisati, razvijati sposobnost dizajniranja prostora i vremena prilagođenog potrebama, željama dece i tinejdžera;
- Promovisati, unaprediti izgradnju lokalnih obrazovnih zajednica i lokalnih obrazovnih mreža.
- Promovisati proaktivno građanstvo;
- Promovisati vrednosti dobrote, ljubavi među ljudskim bićima, aktivnog učešća u građanskom i društvenom životu našeg grada;

- Promovisati inkluziju i osećaj pripadnosti neevropskih studenata našim zajednicama;
- Promovisati osećaj brige, solidarnosti među generacijama i međusobne građanske podrške našim susedima.

4. Ciljna grupa

6 - 11 godina

5. Potrebni materijal

- Papir, olovke, bojice, markeri, lepak, makaze.
- Čisto glatko kamenje, tempere, četkice, impregnacija za fiksiranje boja

6. Trajanje

4 do 8 sati; u zavisnosti od potrebe

7. Glavne aktivnosti

Inspirativna pitanja: „Kako možemo da modifikujemo svoj unutrašnji i spoljašnji prostor da bismo pozvali naše komšije, sugrađane, porodice da svakodnevno pretpostavljaju dobrotu, slogu, bratstvo-sestrinstvo, jedinstvo kao osnovne stavove, stilove, stanja duha koji nas mogu voditi na trajni MIR?”.

Desetine malih stena i kamenčića su ispisane, obojene, ofarbane, ukrašene, postavljene svuda po školi za kreativno (pre)oblikovanje obeležja naših gradova, namerno prenose poruke i snažne energije mira.

Priprema:

- Sastanci preliminarne planiranja sa svim nastavnim timovima
- Opcija bi mogla biti da se božićna atmosfera iskoristi za Građansku kreativnu akciju jer je to jedinstveno doba godine u kojem se uvek javlja snažan tok pozitivnih misli, emocija, očekivanja, dobre volje.
- Opšti razgovor o vremenima, prostorima, sadržajima, pedagoškim idejama, metodologiji izgradnje grada mira od kamenja 2023. Svako učionici su dodeljene određene ulice, staze, oblasti okruća.
- Od svakog učenika se kao domaći zadatak traži da istraži svoju baštu ili njive ili obližnje oblasti, takođe uz pomoć roditelja, baka i deda, rođaka, prijatelja i pronade jedan glatki mali kamen srednje veličine, očisti ga i donese u školu.
- Implementacija:
- Svaki razredni starešina na pravi način upoznaje i objašnjava učenicima međunarodnu ulogu UNICEF-a za zaštitu prava deteta, promociju mira širom sveta, motiviše ih, podstiče da se usredsrede na važnost upotrebe lepih reči, razgovora, važnost deljenja stavove, vrednosti i kulturu mira u našoj školi, našim porodicama i našem gradu.
- Tokom nastavnih časova italijanskog jezika, geografije, nauke, državljanstva i ustava, umetnosti svaki razred posvećuje vreme da razmisli, osmisli i stavi na papir originalnu ideju, sadržaj, poruku, scenario, tekst, crtež, simbol posvećen bratstvu-sestrinstvu, harmoniji, jedinstvo, mir.
- Što se tiče sadržaja poruka, poseban fokus je na ključnim rečima/vrednostima kao što su: Hvala, Dobrodošli, Molim, Izvinite, Žao mi je, Dobrota, Ljubav, Jedinstvo, Svetlost, Oprost, Podrška, Sreća, Saradnja.
- Svoju prvu, originalnu grafičku, umetničku skicu deca prenose temperama, flomasterima, velikim filcanim vrhovima na odabrani kamen, kamenčić. Nastavnici

pomažu učenicima da primene određenu količinu kopala kako bi zaštitili kamen od mogućih vremenskih uticaja.

- Studenti su takođe pozvani i vođeni da se koncentrišu na geografiju, topografiju, morfologiju, arhitektonske i ljudske osobenosti Distrikta. Za (ponovno) stvaranje naših gradova, za susret sa našim susedima važno je da naučimo da se krećemo kroz grad, da se orijentišemo u odnosu na osnovne pravce i kardinalne tačke.
- Edukacija na otvorenom 1: stvaranje našeg grada, upoznavanje i interakcija sa našim susedima zahteva takvu vrstu aktivnosti. Omogućava učenicima da iskuse i uče krećući se, šetajući, istražujući, komunicirajući, u velikoj meri uživajući u celom procesu od početka do kraja.
- Obrazovanje u prirodi 2: naizmenično, svaka odeljenska grupa izlazi, hoda do zadatog područja okruga; Učenici pažljivo i nežno postavljaju ukrašeno kamenje mira na/u blizini prethodno dizajniranih mesta: zidiće, baštenske ograde, parkinge, poštanske sandučice, uličnu rasvetu, kontejnere za smeće. Na taj način su ih prolaznici, komšije, turisti mogli primetiti, pročitati, pa čak i odneti kući.

8. Završne aktivnosti- izvlačenje zaključaka

Primljena povratna informacija. U danima nakon aktivnosti, razni ljudi su zvonili u Školsku i žele da se zahvale i čestitaju svima na sadržajnoj inicijativi.

Još jednom, škole mogu da igraju ključnu ulogu u osmišljavanju, redizajniranju, ponovnom stvaranju naših javnih, društvenih prostora, naših gradova i konkretnim promovisanjem svesnijeg, proaktivnijeg, radosnijeg, odgovornijeg stila života. Deca i škole mogu da vode svoje zajednice na primerima poput ovog.

9. Razmišljanja, pregled ciljeva

- Dalja diskusija u učionici se vodi sa učenicima u cilju refleksije, komentarisanja, evaluacije, generisanja znanja, definisanja ove dobre prakse, kreiranja Portfolija ideja za dalje slične akcije i inicijative.
- Aktivnost je dokumentovana fotografijama, kratkim video zapisima i distribuirana putem društvenih medija naše škole Instagram i Facebook.

10. Inspiracija

Iz antropološke i duhovne perspektive, prema Viziji sveta Lakota američkih Indijanaca, Kamenovi (Inijani) su Živa Bića sa svojom svešću, svojom energijom, svojom sposobnošću komuniciranja, prenošenja, posredovanja u Univerzumu. Lakota zove kamenje „Naši djedovi i bake“; koji žive na našoj Planeti od pamтивека pa su uvek bili prisutni ovde, videli su, slušali o Ljudskom životu. Čuvaju sećanje i znanje o Životu na Zemlji. Kao tiha, ali svesna prisustva, oni su u stanju da prenesu Ljudske molitve i iskrene želje za mirom 'Vakan Tanki' Svetoj Velikoj Misteriji koja generiše život svuda.

Primer:

George "Tink" Tinker, *The Stones Shall Cry out: Consciousness, Rocks, and Indians*, Wicazo Sa Review Vol. 19, No. 2, Colonization/Decolonization, I (Autumn, 2004), pp. 105-125 (21 pages) Published By: University of Minnesota Press

<https://www.jstor.org/stable/1409501>

https://www.instagram.com/p/Cz4SaalrHlm/?utm_source=ig_web_copy_link&img_index=1

Rock Painting, Peace Rocks: <https://www.youtube.com/watch?v=igl-QpLADzQ>

Kindness Roc: <https://www.youtube.com/watch?v=zoWzwJoTLcY>

Barcelona Centre For International Affairs; Cities For Peace:
<https://www.cidob.org/en/publication/cities-peace>

CPNN, Culture Of Peace News Network: <https://cpnn-world.org/new/?p=14231>

R. J. Huggett, *Ecosphere, Biosphere, or Gaia? What to Call the Global Ecosystem*. Global Ecology and Biogeography, Vol. 8, No. 6 (Nov., 1999), pp. 425-431 (7 pages); Published By: Wiley

